SLOVENSKI LIST

Naročnina: Za Ameriko in za celo leto $ arg. 6.—; za pol leta 3.50; Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

PERIODICO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1657, U. T. 59-3667 Bs. Aires

Leto VIII. 5. FEBRUARJA 1937 Štev. 5

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH

Rokopisi se ne vračajo

Jugoslavija in Italija

V naši koloniji, v kateri je mnogo ljudi, ki so zapustili Italijo prav zaradi neznosnega narodnostnega pritiska, kateremu so bili tam izpostavljeni, gleda marsikdo poskuse zbliževanja med Jugoslavijo in Italijo ne le z začudenjem, ampak tudi z odporom in nejevoljo. Kakšno zbližanje je mogoče med krvnikom in njegovo žrtvijo, med ognjem in vodo? — so se izpraševali. Ali je mogoče prijateljski stisniti roko, ki je še krvava od naše krvi?

Kdor premalo pozna pretežke razmere, v katerih naša manjšina v Italiji živi, se tej nezaupnosti ne bo čudil; zdela se mu bo marveč povsem naravna, neizogibna. Toda kljub ostremu nerazpoloženju, ki vlada proti jugoslovansko-italijanskemu zbliževanju med našimi sorojaki v Italiji in iz Italije, ki se zaradi tega zbliževanja čutijo v svojem najlepšem upanju domala prevarani, če ne brezvestno izdani, je prav, da to politično vprašanje pogledamo docela trezno, bolj z razumom nego s srcem ter s pravim čutom za stvarnost in možnost, ako nočemo, da bi nas morebitni nadaljnji razvoj dogodkov presenetil in razočaral. Razna znamenja, med njimi na pr. izmenjava vljudnih novoletnih brzojavk med zunanjima ministroma Jugoslavije in Italije, kažejo, da so v Rimu in v Beogradu prišli do prepričanja, da je izboljšanje odnošajev med obema (izboljšanje, za katero je dala pobudo Italija z Mussolinijevim milanskim govorom) možno in potrebno.

Italiji, ki se je bila zapletla v abesinsko vojno ter ji bo osvojena dežela še dolgo ostala veliko breme in ki igra težki politično igro v nesoglasju evropskih velesil, je do tega, da ima na vzhodu mejo varno in da ji ni Jugoslavija sovražnik pri njenih načrtih glede organizacije Podonavja. Jugoslaviji pa je mnogo do tega, da se popravijo njene gospodarske zveze z Italijo. Pred abesinsko vojno je bila Italija glavni kupec jugoslovanskega izvoza in vsem je znano, kako so sankcije zadele Jugoslavijo na najobčutljivejši način; jugoslovansko gospodarstvo (in najbolj izvažanje slovenskega lesa) je zaradi sankcij bistveno zastalo, brezposelnost v deželi se je povečala, občutilo se je pomanjkanje deviz in obljubljene pomoči od sankcijonističnih držav ni bilo od nikoder, razen če imenujemo pomoč tisto enkratno prodajo nekaj tisoč jugoslovanskih puranov v Anglijo. Sankcije so bile težka preizkušnja za Jugoslavijo, a ona jo je kot zvesta članica Zveze narodov prestala. Toda po koncu abesinske vojne, ko so sankcije postale nesmiselne, je bilo nujno, da se sklene nova trgovinska pogodba, ki sta jo potrebovali obe deželi; pogodba se je sklenila in sicer na osnovi načela, da si obedve deželi medsebojno toliko prodasta, kolikor medsebojno kupita. Ugodne posledice te pogodbe se v jugoslovanskem gospodarstvu še čutijo in vprašati se smemo, ali je to Jugoslovanom, kjerkoli oni žive v kvar? Tudi na Primorce je bogata Jugoslavija gotovo koristnejša nego siromašna.

Prav tako se motijo tisti, ki mislijo, da nam je politično zbližanje dveh držav na vsak način škodljivo v narodnostnem oziru. Dobro je, da se v tem pogledu spomnimo zgleda Avstrije in Nemčije. V Južnem Tirolu ječi pod trdo fašistično pestjo nekaj stotisočev Nemcev, ki so ne le po jeziku in kulturi, ampak tudi z vsem srcem tesno povezani na bivšo avstrijsko državno skupnost in ki hitlerjevska Nemčija skrbno pazi nanje, kakor misli na vse ostalo po svetu raztrešeno nemštvo. Ti tirolski Nemci so brez narodnih šol, njihovo časopisje je skoraj zatrto, gospodarsko so pritisnjeni ob steno, izključeni so iz državnih služb, fašistični vpliv sega tudi pri njih prav do oltarja zakotne vaške cerkvice. Kljub temu vidimo, da sta Avstrija in Nemčija med abesinsko vojsko Italiji pridno prodajali in da danes najtesneje sodelujeta z njo v svoji politiki. Ali sta prodali svoje južnotirolske brate italijanskemu fašizmu? Nikakor ne, marveč sta izvili iz italijanskih rok nekaj ugodnosti zanje, ki jih jugoslovanska manjšina nima.

Italijani tudi niso tako kratkovidni, da bi ne vedeli, kaj je doslej kvarilo odnošaje z Jugoslavijo. Če so torej ponudili roko Beogradu, pomeni to tudi, da so pripravljeni v marsičem revidirati svojo politiko napram naši narodni manjšini. In to jasno namiguje na primer tudi tržaški novinar Mario Nordio — o katerega potovanju v Jugoslavijo smo poročali v prejšnji številki našega lista — v enem izmed serije člankov, ki jih je napisal o zbliževanju med Italijo in Jugoslavijo: "Nekoliko več pažnje napram manjšinam", piše Nordio, "bi bila garancija za trajnost in popularnost novih odnošajev. Trst bi se iz oborožene straže dobro varovanih meja spremenil v most, v člen, ki bi družil dvoje delavnih narodov, katere je usoda postavila na isto ozemlje, ki ju že tisočletja (? — da millenni) razdvaja in druži". S tem Nordio nedvoumno priznava, da bi bili "novi odnošaji" na trhle temelje postavljeni ter nepopularni, če se takšna revizija manjšinske politike ne izvrši. Ker se pa Italiji gre za to, da bi odnošaji z Jugoslavijo vsaj za precej dolgo dobo bili dobri (saj bi sicer ne ponujala svojega prijateljstva), smemo upravičeno sklepati, da bi zbližanje med Rimom in Beogradom zelo povoljno vplivalo na izboljšanje prilik, v katerih žive naši rojaki v Julijski krajini.

Z "nekoliko več pažnje" napram tem našim rojakom s strani italijanskih oblasti naše manjšinsko vprašanje seveda ne bo rešeno. Njegova rešitev bo prišla, ko bo trenutek ugodnejši nego je danes, ko je vse ozračje v Evropi tako nevarno, da razsodnim državnikom ne kaže nategovati politične napetosti do zadnjih možnosti. Če se enkrat kje zgodi nesreča, bo to nesreča vse Evrope in tudi nesreča vsake manjšine, naj bo kakršnakoli in kjerkoli.

Vse to moramo imeti na umu, ko čitamo vesti o zbliževanju med Italijo in Jugoslavijo.

Mladina in organizacije

Iz dveh razlogov sili šolsko vprašanje, o katerem je "Slovenski list" že priobčil par člankov, sedaj najbolj v ospredje: predvsem zato, ker je bilo to vprašanje v našem izseljeništvu, in še najbolj v njegovem srbsko-hrvatskem delu, doslej zelo zanemarjeno, in pa zato, ker smo sedaj tik pred pričetkom novega šolskega leta ter se je treba torej podvizati, če nočemu zamuditi spet še enega leta.

Načrt, kako naj bi se naše šolstvo organiziralo, je v glavnem že gotov, izvesti pa go bo seveda mogoče samo s podporo vse naše javnosti in predvsem, vsaj kolikor se slovenskega šolstva tiče, s krepko podporo naših organizacij, v katero mora priti več smisla za vzgajanje našega izseljenskega naraščaja, nego ga je bilo doslej. Saj imajo končno organizacije same največ koristi od tega. Društva nam niso samo v zabavo; s svojim dosedanjim delom so dokazala, da resno goje našo kulturo ter si prizadevajo biti koristne našemu izseljeništvu tudi s tem, da pospešujejo izobraževanje svojih članov. Nihče izmed onih društvenikov, ki se rešno ukvarja z društvenim delom, ne želi, da bi ono, kar je pomagal ustvarjati, črez deset ali dvajset let propadlo. To pa sebo prav gotovo zgodilo, če se vsi skupaj ne potrudimo ohraniti naši mladini slovensko govorico in slovensko zavest.

Kar se učnega programa tiče, ne more biti med nami velikih razlik v naziranjih. Vsi hočemo, da naj naš naraščaj v Argentini kar najbolje obvlada tukajšnji jezik in vse predmete, ki jih predpisuje učni program državne šole; naša slovenska šola jih pri učenju argentinskih predmetov ne sme in tudi noče ovirati, marveč jim hoče in jim tudi bo pomagala; v načelu je že določeno, da bodo naši otroci, ki zahajajo v argentinske šole, v slovenskih tečajih in šolah najprej dovršili svoje argentinske naloge, in to pod nadzorstvom in s pomočjo učitelja, ali učiteljice, in se bodo šele potem učili naših predmetov, t.j. jezika v govoru in pisavi, zgodovine in zemljepisja, poleg tega in po možnosti pa še drugih predmetov, ki jim tukajšnja šola ne posveča preveč pažnje: telovadbe, ročnih del, gospodinjstva itd.

Če hočemo, da bo akcija za našo šolo uspela, moramo poskrbeti, da bodo naše šole vršile tudi v socialnem pogledu svojo dolžnost in to po svojih najboljših močeh.

V vsem tem smo gotovo vsi enega in istega mnenja. Večje težave pa bi utegnilo povzročiti vprašanje dobrih in sposobnih učnih moči, ki jih v našem izseljeništvu gotovo primanjkuje. Nekdo je predlagal, naj bi se vsaj ena šola, s katero naj bi bil združen tudi otroški vrtec, poverila slovenskim šolskim sestram. Te šolske sestre so prišle že pred leti v Argentino z namenom, da bodo pomagale pri vzgajanju slovenske izseljenske dece, ker se pa nihče ni niti v najmanjši meri pobrigal, da bi jim izvrševanje te naloge omogočil, so jih raz mere pač zanesle v argentinske zavode, kjer vzgajajo tukajšnjo deco in — nekatere gori v Chacu — celo indijansko deco. Več šolskih sestra imajo že diplome, ki jih usposabljajo za izvrševanje učiteljske službe na argentinskih šolah. Gotovo je velika škoda, če siromašni slovenski narod odstopa za šolsko vzgojo izurjene ter v svojih zahtevah nad vse skromne šolske sestre, ki jih je sam vzgojil, bogatim narodom, ko vendar tudi sam potrebuje učnih moči in še celo tako cenenih in svojemu poklicu z vsem vdanih. Ideja, naj se vsaj ena šola v Buenos Airesu poveri šolskim sestram, ni torej napačna marveč pametna ter jo je zato tudi pripravljalni odbor za slovensko šolsko društvo osvojil. Osvojil jo je, dasi računa s tem, da bo ta ali oni zavihal nos, kakor je med nami pri vsaki stvari navada. Povemo naj pa že sedaj, da bo takšno vihanje nosu povsem neutemeljeno, ker bo tako ta šola, kakor druge šole oziroma tečaji, pod nadzorstvom posebnega šolskega odbora.

Samo po sebi se tudi razume, da se v naše šole ne bo smela vlačiti nobena politika, nobene barve, če hočemo, da bo imela akcija uspeh. Šola mora biti samo šola in nič drugega. In da bo tako — za to bodo skrbeli zastopniki staršev in zastopniki društev, ki bodo sedeli v šolskem odboru.

Razumljivo je, da bo šolsko vprašanje, če ga hočemo le malo povoljno rešiti, svezano z velikimi stroški, ki jih bomo pa — o tem smemo biti prepričani, z lahkoto zmagovali, če bomo složni.

J. K.

Po moskovskem procesu

Mnogo prahu v vsej svetovni javnosti je dvignil prejšnji teden vdeproces proti "trockijevcem" v Moskvi katerega zadnje poglavje se je izvršilo te dni: trinajst na smrt obsojenih zarotnikov jo bilo ustreljenih v Moskvi. S strojno puško. Radek in še trije drugi so bili obsojeni na ječo; največ deset let. Kakor je obnašanje obtožencev pred sodniki vzbujalo največje začudenje v vsakem človeku, ki je čital nepristranska in od tujih novinarjev, ki so prisostvovali procesu, napisana poročila o njihovih izjavah, tako je mnoge presenetila tudi razsodba; Radek, ki se je sam proglasil za enega izmed glavnih voditeljev zarote, je rešil glavo, drugi, ki so bili manj obremenjeni, pa je niso rešili.

Dasi je marsikaj nerazumljivega v tem moskovskem procesu — in bo nerazumljeno ostalo najbrž še za mnogo let, če ne za vedno — vendar je pa tudi res, da se da marsikatera stran procesa, ki je v navidezno temo zavita, vkljub vsemu razlagati.

Predvsem ni mogoče misliti, da so bili obsojenci nedolžni, kakor zatrjujejo nekateri in kakor zagotavlja Trocky sam, ki ga moskovska vlada dolži, da je glava zarote proti Stalinovemu režimu. Trocky, ki je bil eden izmed glavnih boljševiških voditeljev, ima v Rusiji gotovo svoje pristaše tudi na prav visokih mestih; da smrtno sovraži Stalina in vse one, ki ga podpirajo, o tem priča jo beseda, ki prihajajo iz njegovih ust; da mu kot staremu revolucionarcu žilica ne da miru ter da si prizadeva, da bi Stalina pripravil ob oblast, to je pri tako nemirnem človeku, kakršen je on bil vse svoje življenje, več ko razumljivo.

Da nima sovjetska Rusija preveč prijateljic med kapitalističnimi državami, je vsakemu znano; in da ima v Nemčiji in Japonski zagrizeni sovražnici, to je javna tajnost. In bi zato ne bilo izključeno, da sta se v svojem sovraštvu proti sedanjemu režimu v Rusiji našla in za sodelovanje domenila dva ekstrema: hiperboljševik in svetovni revolucionar Trocky s svojimi pristaši in pa hitlerjevska Nemčija ter imperialistična Japonska. Cilj je bil skupen: vreči sedanji režim v ZSSR, računi pa so bili gotovo različni pri obeh skrajnih skupinah: Trocky je bil gotovo prepričan, da bo vojska med Rusijo ter njenima dvema sovražnicama sprožila svetovno vojno, ki se bo kmalu spremenila — kakor to že več let napovedujejo pristaši skrajne internacionale — v splošno svetovno revolucijo in s tem v zmago boljševizma na vsem svetu; v Berlinu pa so si po vsej priliki mislili, da bi notranje zmede v Rusiji prinesle Nemčiji ukrajinsko žitnico na krožniku, in v Tokiju so računali, da bi takšne zmede pomenile sijajno priliko za povečanje japonske posesti v vzhodni Sibiriji.

Sodelovanje torej ni izključeno, marveč celo verjetno, če se stvar gleda s te strani. Vsaka skupina je imela svoje račune in svoje načrte ter je bila prepričana, da bo drugo skupino samo izrabila v svoje namene.

V takšnem slučaju bi bilo Stalinovo postopanje do gotovih meja razumljivo. Že več krat je izjavil, da hoče mir, ki naj Rusiji omogoči, da se gospodarsko razvije, kakor ji njena naravna bogastva nudijo možnost. Zato je bil tudi napram Španiji skrajno previden. V svetovno revolucijo Stalin ne verjame in tudi to je en razlog več, da si vojne ne želi, marveč se je izogiba. Kolikokrat na pr. so napovedovali, da bo počilo na Skrajnem vzhodu, ko so japonske obmejne čete vpadale v rusko ozemlje ter izzivale? Zgodilo pa se ni nič radi velike previdnosti moskovske vlade.

In sedaj nastaja vprašanje: če je Stalin imel dokaze, da Radek in drugi pristaši Trockega delajo na to, da bi Rusijo zapletli v vojno, ali ni imel pravice (in morda celo dolžnosti), da je z zarotniki neusmiljeno obračunal? Če pomislimo na posledice, ki bi jih takšna vojna imela ne samo za Rusijo, marveč za ves svet, mu bomo najbrž dali prav tudi če se nam sloherna smrtna obsodba zdi nekaj odvratnega.

Ves svet bi bil obsojal špansko revolucionarno vlado, če bi bila dala pred izbruhom revolucije postreljati Franca, Queipa de Llano, Varela in nekatere druge. Danes, ko je vojna zahtevala že več ko milijon človeških življenj, danes ko vsa Španija krvavi v grozodejstvih ter se njena ponosna mesta rušijo v razvaline, najbrž marsikdo obsoja bivšo republikansko vlado, da ni dala o pravem času postreljati generale, ki so sprožili revolucijo... Koliko gorja bi bilo prihranjenega!

Argentinske vesti

VOLITVE V STA. FE

Intervencijska pokrajinska vlada pokrajine Sta. Fe je objavila v četrtek dekret, s katerim odreja, da se bodo vršile volitve v tej pokrajini v nedeljo 21. t. m.

Zanimanje za izid teh volitev je veliko. Pokrajina Sta. Fe je bila v dobi pred Uriburujem ena najmočnejših radikalskih postojank, zadnjih šest let, ko so radikali iz že znanih razlogov prakticirali abstinenco, so se za oblast v tej pokrajini borili konservativci in napredni demokrati. Ko je prišla pokrajina končno v roke naprednih demokratov, so si konservativci lani izmislili manever, da so jim oblast spet vzeli. Zvezni parlament, kjer so imeli večino, je tik pred zaključkom svojega zasedanja odredil intervencijo. Napredni demokrati so morali oblast izročiti zastopniku osrednje vlade. Vsi tedanji protesti opozicije so bili brezuspešni in nič več uspeha niso imele njene poznejše zahteve, da bi se volitve sklicale čim prej. Intervencija, oziroma osrednja vlada, jih je odlagala in odlagala dokler je mogla.

Kakor smo že rekli, bodo v pokrajini Sta. Fe volili črez dva tedna. Vse stranke se z veliko vnemo pripravljajo na ta dan in argentinska javnost bo z zanimanjem čakala na poročila o izidu volitev, ki bodo pokazale, kako stoje akcije radikalov in kakšni so njihovi izgledi za bodoče splošne volitve v republiki.

V SOCIALISTIČNI STRANKI

Nobenih posebnih novosti ni v znanem sporu med socialisti. Tako izvršni odbor kakor opozicija prejemata vsak dan izjave solidarnosti raznih krajevnih organizacij, ki jih je vsega kakšnih 500. Izvršni odbor si prizadeva, da bi spor uredil brez sklicevanja izrednega kongresa in upa, da se mu bo posrečilo streti opozicijo.

TUDI MED RADIKALI NI VSE V REDU

Vodstvo radikalske stranke v pokrajini Corrientes je izključilo iz organizacije skupino članov, ki se zbirajo okrog bivšega poljedelskega ministra dr. Juana B. Fleitesa, ker so grajali delovanje stranke.

Reklamna cena
.JAIME. CASA
Popolno pohištvo za jedilnico in spalnico
$ 225.—
Avda. SAN MARTIN 2780
U. T. 59-0504
(Na pol kvadre) Buenos Aires

Dr. ADOLFO HELMANN
Bivši zdravnik bolnišnice Alvear, po rodu Ukrajinec
Sprejema od 16. do 18., v nujnih slučajih pa ob katerikoli uri
Av. SAN MARTIN 6059
U. T. 50 — Devoto — 1523

TRGOVINSKA POGODBA S PERUJEM

Argentinski zunanji minister dr. Saavedra Lamas in tukajšnji predstavnik peruanske vlade sta v sredo podpisala dogovor, ki določa, da bo smela Argentina izvoziti letno v Peru do 10.000 ton žita brez carine, Argentina pa bo znižala uvozno carino na surovo kameno olje iz Peruja za toliko, kolikor bi znašala carina, ki bi jo morali plačati argentinski izvozniki žita peruanskim carinarnam.

VELIKA PROMETNA NESREČA

José Barrera, star 32 let, njegova 27-letna žena Pilar, otroka Hektor, star šest let, in Adelfa, stara 1 leto, dalje Orsenia Piazza 29-letna, njen 38-letni mož Pedro ter njuni otroci, Gracia, Nelida in Ruben, v starosti od 4 do 11 let — skupaj torej devet oseb — so šli v nedeljo na izlet v Tigre. Ker so se tam nekoliko zakasnili, je Barrera vozil proti domu z veliko brzino. Ko je dirjal po ul. Blandengues, je s strašno silo zadel v drog svetilne napeljave. Učinek je bil grozen: Pedro Piazza in njegova hčerka Gracia sta bila takoj mrtva, Barrera je kmalu nato izdihnil v bolnišnici Pirovano, kjer je v sredo preminula tud injegova hčerkica Adelfa. Ostalim ranjencem upajo rešiti življenje.

POPLAVE V DOLINI REKE PARANÁ

Reka Parana narašča; ponekod je prestopila bregove ter naredila občutno škodo na poljih. Poljedelci so v resnih skrbeh in takšni, ki imajo živino, so jo že začeli goniti v višje kraje, do katerih voda ne more.

PRINCIPESSA MARIA"

V ponedeljek je prispela iz Neapelja v Buenos Aires italijanska ladja "Principessa Maria"; pripeljala je 239 priseljencev in 2500 kub. metrov blaga. Ladje že dolgo ni bilo v tem pristanišču, ker jo je italijanska vlada takoj ob izbruhu abesinske vojne pridržala za prevažanje čet in materijala v Afriko. Ta posel je "Principessa Maria" opravljala do zadnjega časa. Sedaj bo spet redno vozila med Neapljem in Buenos Airesom... če se v Evropi spet ne skuha kaj takega, da bo morala opravljati drugo delo. Družba "Italmar", ki je lastnica ladje, si je mislila, da bi Buenosaireščane utegnila zanimati taka ladja, ki so jo italijanske oblasti uporabljale tekom abesinske vojske, pa je zato določila, da si jo bodo radovedneži smeli ogledovati danes, v soboto.

PASEO COLON BODO MODERNIZIRALI

Občinska uprava je sklenila popolnoma preurediti, na novo tlakovati ter modernizirati avenido Paseon Colón, ki je sedaj res klavrno izgledal ob strani moderne avenide L. N. Alem. Potom licitacije je občina že razdelila delo med razna podjetja. Avenido bodo preuredili od ul. Victoria pa vse do ul. Martín García.

ANGEL VELYANOVSKY
UVOZ — ZASTOPSTVA — IZVOZ
Edini uvoznik jugoslovanskih suhih gob in semen za Argentinijo in Uruguay
25 DE MAYO 726 BUENOS AIRES
P. T. 31 - Retiro 3315

GANGSTERJI ŠE VEDNO NA PROSTEM

Klub vsem naporom, se policiji iz Buenos Airesa, Córdobe, Rosaria in pokrajine Sta. Fe še ni posrečilo prijeti drzne tolovaje, o katerih smo zadnjič poročali, da so ugrabili tri osebe ter umorili enega policaja. Policija strogo preiskuje vsak količkaj sumljiv avto, posebno take, ki vozijo v smeri proti mestom, kjer bi se gangsterji lažje skrivali. Radi prevelike vneme nekaterih policijskih patrol je v San Nicolas prišlo do nesreče. Policija je streljala za nekim avtom, katerega šofer ni zapazil znamenja, da naj vozilo ustavi. Krogla je moža ranila v nogo in še dobro, da ni bilo hujšega, ker je bilo v vozu več potnikov. Izkazalo se je kmalu, da nimajo nobenega opravka s tolpo, ki jo vodi tolovaj "Pibe Cabeza". V General Pico so oblasti aretirale očma tolovaja ter ga odpeljale v Córdobo. Policija ga je zaslišavala in potem odposlala več oboroženih oddelkov v razne smeri.

V Río Segundo so aretirali, a pozneje izpustili, tolovajevo mater ter sestro in brate. Mati je policiji povedala, da je njenega sina — zloglasnega "Pibe Cabeza" — spravila na slabo pot nesrečna ljubezen. Zagledal se je bil v neko dekle, a ker se je njena mati upirala tej poroki, jo je v razburjenju obstrelil in bil radi tega obsojen na osem mesecev ječe. Dekle mu je bilo obljubilo, da ga bo čakala, a obljube ni držala. Ko je prišel iz zapora, je bila že poročena z drugim. To je fanta spravilo iz ravnovesja, zašel je v slabo družbo, s katero se je bil seznanil v zaporu, ter je postal tolovaj.

Zadnje vesti pravijo, da so se tolovaji menda zatekli v glavno mesto republike, v Buenos Aires, pa jih sedaj policija išče tu. Oblasti so dobile bajo zanimivo sled in nadejajo se, da bodo nevarno tolpo kmalu imele v svojih rokah. V četrtek zvečer je policija izvršila racijo po sumljivih lokalih ter aretirala 219 oseb.

PONAREJENI PETDESETAKI

Te dni se je spet pojavil drug ponarejen petdesetak: nekdo ga je oddal v Nemški prekooceanski banki. Policija si prizadeva, da bi izsledila ponarejevalce, ki so se doslej znali spretno skrivati.

SOKOL DOCK SUD

Mlado Sokolsko društvo Dock Sud je imelo preteklo nedeljo svoj prvi redni občni zbor, na katerem je dosedanji odbor podal poročilo o izvršenem delu ter predložil tudi program za bodočo poslovno dobo. Občnega zbora se je udeležilo lepo število članov in prijateljev društva in prav lepo je bil zastopan tudi naraščaj, za katerega se je društvo začelo od svojega postanka dalje močno zanimati. Pritlikave članice naraščaja so v srbohrvaščini pozdravile s par deklamacijami poslanika dr. Cankarja, ki je na povabilo društva prisostvoval občnemu zboru ter v daljšem govoru obrazložil pomen naših organizacij v izseljeništvu, posebne naloge in odgovornosti sokolskih društev, ki nosijo v svojem naslovu ime kraljevine Jugoslavije, potrebo složnega dela in potrebo vzgajanja našega izseljenskega naraščaja. Vršile so se nato volitve ter si je društvo izbralo novo vodstvo.

PROSLAVA PRAZNIKA SV. SAVE

Preteklo nedeljo je tukajšnje Jugoslov. Prosvetno društvo priredilo lepo zabavo z "asadom" v restavraciji g. Mija Ilića, predsednika organizacije, da v krogu članov in prijateljev proslavi praznik velikega prosvetitelja srbskega naroda sv. Save. Povabilu na zabavo se je odzval tudi naš tukajšnji minister g. dr. Cankar in navzočni so bili prav mnogi srbski in hrvatski izseljenci, med njimi ugledni člani srbske in črnogorske kolonije gg. Popović, Tošković, Di Franko, Lang in drugi.

Gostitelj g. Mijo Ilić je v lepih besedah pozdravil navzočne in še posebej g. poslanika, ki se je v lepem in bodrilnem govoru zahvalil. Društvo si je za proslavo preskrbelo tudi predavatelja, ki je na kratko obrazložil življenje in delo sv. Save. Oglasili so se k besedi še g. Tošković ter dva preprosta izseljenca, ki sta v svojih govorih naglašala, kako se prilike v koloniji, ki je bila še pred nedavnim tako zelo razcepljena, obračajo na boljše.

Na vrsto, oziroma na mizo so prišli seveda tudi janci — saj se jih je kar cel ducat pekel — in tudi naše jugoslovanske pesmi so se razlegale še pozno v noč.

Tukajšnja srbska kolonija je sicer maloštevilna, vendar pa bi bila nam Slovencem in marsikateremu drugemu lahko v mnogih pogledih za vzgled; z veliko vztrajnostjo se drži svojih narodnih običajev, z veliko ljubeznijo proslavlja svoje praznike in se spominja svojih velikih mož. In to ohranja med buenosaireškimi Srbi oni smisel za skupnost, ki ga v drugih dveh delih naše jugoslovanske kolonije ne najdemo vedno.

DVOJE POROK

Poročila sta se dne 30. januarja g. Jože Brezavšček, doma iz Avč pri Kanalu na Goriškem, in gdčna. Dora Colja, doma iz Rihemberga na Vipavskem.

Svatba se je vršila v Villa Devoto v krogu mnogo povabljenih.

Bilo srečno!

*

Zvestobo sta si obljubila g. Anton Ladnik in gdčna. Marija Cetin. Ženin in nevesta sta doma iz občine Materije pri Trstu. Svatba se je vršila dne 27. janu. v krogu ožjih sorodnikov in prijateljev pri Živcu na Paternalu.

Čestitamo!

KOBILICE DELAJO ŠKODO

Veliki oblaki kobilic so se pojavili v pokrajini Salta ter popolnoma opustošili mnoga posejana polja. Poljedelci so se obrnili na pristojne oblasti s prošnjo za takojšnjo pomoč.

KROJAČNICA
LEOPOLD UŠAJ

Sedaj v novih prostorih, zraven prejšnje krojačnice, kjer boste zmerom in v vsakem oziru najbolje postreženi.
GARMENDIA 4947 — Bs. Aires
Paternal

Iz fare sv. Antona

Ni fara sv. Antona morda kje tam daleč, daleč za gorami v svežem planinskem zraku, kakor si bo morda čitatelj mislil; ne blizu je, prav blizu, komaj dobre pol ure s Paternala z omnibusom, če srečno ovije okrog vseh vogalov, in tudi s tramvajem "Anglo-Argentine" po enourni vožnji z normalno brzino prideš do fare sv. Antona. Za boljše razumevanje moram povedati, da je to tam, kjer mnogokrat "smrdi" kakor po kozah in žveplu od dušečega dima tovarn; tam, kjer je v nasičeni atmosferi vsa sinteza dobrih in slabih duhov, ki jih proizvaja buenosajreško velemesto: tam je nova slovenska fara sv. Antona.

Nekdaj, v prvih letih našega izseljeništva ko tam še ni bilo fare slovenske, je bilo ondot vse drugače, lepše bolj domače. Ni se sicer v ničemer spremenila fizognomija mesta in ulice na splošno, ampak mišljenje, mišljenje faranov se je spremenilo kar na debelo; vsi so postali nekam imenitni, modernizirali so se, kakor pravijo, in dasi nas je mnogo, neverjetno mnogo (saj povsod po farnih ulicah srečuješ znane slovenske obraze), se drug drugega več ne poznamo dobro. Kot da je med nas udarila strela nesloge in potujčenja, so na igriščih v "chine-jih", v kavarnah izgublja poslednji sv. Antona slovenski faran.

Nekdaj smo tam imeli cvetočo in napredno slovensko društvo, ki je bilo ponos in dika nekdanjih faranov; zbirali smo se tam v prostih urah sobotnih noči in nedeljskih popoldnevov, da so si takrat nadebudni farani razveseljevali, od časa do časa ,duha in srce, a, na žalost vsega tega zdaj ni več. Nekdaj cvetoče društvo je podleglo otročjim boleznim in razkropili so se razočarani farani. Le tu pa tam se še kak star faran spomni nekdanjih lepših dni.

Imamo faro, slovensko faro. A dobrih in ponižnih faranov kot nekdaj, ki so se pred farno cerkvijo zbirali v krog in kramljali o dobrih in lepih rečeh, ni več. Ni več tistih ponižnih, naivnih faranov, ki so ob nedeljah napolnili farno cerkev in pošiljali v nebo gorke prošnje za druge, a še največ zase.

Modernizirani kot so, pravijo da fara že ne odgovarja več njihovim potrebam. Zato pa zastonj pozvanja danes farni zvon in vabi in kliče verne v božji hram; gospod župnik mašuje zdaj tam sam.

Joj, prejoj, kako hitro se spreminjajo časi! In še hitreje se spreminja mišljenje ljudi. Potujčenje in pohujšanje se je razpasło in se šopiri, kot po dolini šentflorjanski, po nekdaj mnogoobetajoči in v tolikih ozirih nadebudni fari sv. Antona.

Starešina.

KO RABITE ODVETNIKA za kakršnekoli pravne nasvete, obrnite se na pisarno M. D. Hočevar, Traductora pública nacional, Calle Tucumán 586, Buenos Aires, U. T. 31-3168, ker se boste s tem zavarovali perd izrabljanjem ter ne boste padli v napačne roke. Istotam se PREVAJAJO IN DOBAVLJAJO DOKUMENTI.

Franjo Huspaur
FACUNDO QUIROGA 1441
Na Dock Sudu
SLOVENSKA LEKARNA
Vam nudi najboljša zdravila po nizki ceni, kakor tudi brezplačne nasvete. Železno vino po tri pese steklenico. Pošiljamo tudi v notranjost republike. Priporoča se

Vesti iz organizacij

Prvi koraki za rešitev našega izseljenskega šolskega vprašanja

Na sestanku zastopnikov naših organizacij iz Buenos Airesa in bližnjih krajev se je preteklo soboto osnoval "Jugoslovanski osrednji pripravljalni šolski odbor" in delovati je začel tudi že "Pripravljalni odbor za ustanovitev slovenskega šolskega društva"

V soboto 31. januarja popoldne se je vršil v poslopju kr. poslaništva v Buenos Airesu sestanek zastopnikov naših nacionalnih organizacij iz Buenos Airesa in bližnjih okrajev, za katerega je dal pobudo poslanik g. dr. Izidor Cankar z namenom, da bi se pretreslo vprašanje našega izseljenskega šolstva. Sestanka se je udeležilo več ko 30 zastopnikov naslednjih organizacij: Gospodarsko in podporno društvo Slovencev iz Ville Devoto, Izseljensko društvo Tabor, Slovensko prosvetno društvo I., Jugosl. Klub, Jugosl. društvo Kosovo, Jugoslovanski patronat, Jugosl. podporno društvo iz Berissa, Jugoslovansko prosvetno društvo, Sokol Buenos Aires I in Sokol Dock Sud.

Sestanek je otvoril g. poslanik, ki je v daljšem govoru obrazložil smoter sestanka. Povedal je, kako je bilo v naši koloniji šolsko vprašanje doslej vse preveč zanemarjeno in kako se v tem pogledu močno razlikujemo od mnogih drugih kolonij, ki si prizadevajo preprečiti popolno in vsaki izseljenski skupnosti škodljivo odtujitev naraščaja. Vse naše organizacije so zapisane smrti, če se kolonija ne pobriga za narodno vzgojo dece. Ako so drugi narodi mnogo storili v tem pogledu, tudi Jugoslovani vsaj poskusiti smemo in moramo. Smisla za naše šolstvo v koloniji ne manjka, saj so preprosti delavci sami uvideli potrebo vzgajanja našega izseljenskega naraščaja ter so sami organizirali in iz lastnih sredstev vzdrževali tečaje za materinski jezik; naši kolonisti v Chacu so prav tako iz lastnega nagiba začeli graditi poslopja za šole, v katerih naj bi se poučeval naš jezik. Treba je le, da se dela za naš naraščaj oprimejo vse naše organizacije. Kako naj se šolstvo organizira, o tem naj razpravlja sestanek; na vsak način pa namen naših šol ne more biti kakšno prazno paradiranje, marveč resnično prizadevanje za narodno vzgojo dece. Tudi ne more biti njen namen, da bi bila kakšno nasprotovanje državni argentinski šoli. Hočemo, da se naši otroci nauče našega jezika, da spoznajo lepote, ki so jih ustvarili naši književniki, želimo, da vedo, kje živi in kaj je bil narod, iz katerega so izšli njihovi očetje; hočemo pa tudi, da naši otroci kar najbolje obvladajo vse one predmete, katerih se uče v državni šoli, ker želimo, da so prav tako ali pa še bolj pripravljeni in sposobni za življenski boj, kakor njihovi tovariši argentinskih staršev.

..Navzočni so izrazili svoje soglašanje z izrčpnimi izvajanji g. poslanika z iskrenim odobravanjem, nakar se je sestanek nadaljeval pod predsedstvom g. arh. Viktorja Sulčiča. K besedi so se oglasili gg. dr. Kjuder, Tošković, Popović, Ilić, Lončarica, Leban, Bogunović, Gjurković, Gjukić, Artuković, Mislej, Ušaj in nekateri drugi. Pomanjkanje prostora, s katerim je treba pač v tedniku štediti, nam ne dovoljuje, da bi obširneje poročali o poteku sestanka. Povemo naj le, da so se načeloma vsi strinjali z mislijo, da je treba z vso resnostjo začeti delo za vzgajanje naše dece ter da so tudi vsi obljubili svojo pomoč pri tem delu.

Sestanek je prišel do zaključka, da bi morala biti naša šolska organizacija zgrajena na naslednjih temeljih:

Glavno vodstvo naj bi bilo v rokah Jugoslovanskega osrednjega šolskega odbora, ki naj bi pomagal pri ustanavljanju krajevnih šol in tečajev za materinščino ter pri ustanavljanju krajevnih šolskih društev; zbiral naj bi sredstva ter z njimi podpiral šolska društva, zastopal naj bi vso našo šolsko organizacijo pred argentinskimi in našimi oblastmi, sestavljal učne načrte ter vodil nadzorstvo nad vsemi šolami.

V vsaki naselbini, kjer živi zadostno število naših ljudi, naj bi si osrednji odbor prizadeval ustanoviti našo šolo, okrog šole pa šolsko društvo, ki bi zbiralo sredstva za njeno vzdrževanje, delalo med starši potrebno propagando ter nadzorovalo pouk v šoli in njeno gospodarstvo.

Navzočni so končno izvolili "Jugoslovanski osrednji pripravljalni šolski odbor", v katerem ima vsaka izmed zgoraj navedenih organizacij po enega zastopnika, poleg tega pa so v odboru še naslednji gg.: Popović, inž. Gjukić, arh. Sulčič, Wider, Lončarica, Gobić in

Pripravljalni odbor je sklenil takoj lotiti se dela. V najkrajšem času bo sestavil pravila ter poskrbel potem za nadaljnjo izvedbo načrtov glede organizacije našega šolstva.

ZA SLOVENSKO ŠOLSKO DRUŠTVO

Zastopniki GPDS iz Ville Devoto, SPD I in Tabora so se sestali v torek, 2. t. m., v prostorih poslednje imenovanega društva na sestanek, na katerem so razpravljali o šolski akciji med slovenskimi izseljenci in o potrebi ustanovitve Slovenskega šolskega društva v okviru sklepov in načel, odobrenih na sestanku, ki se je vršil prejšnjo soboto in o katerem zgoraj poročamo.

Sklenjeno je bilo v načelu, da se bo letos organiziralo poučevanje naših nacionalnih predmetov (jezika, zgodovine in zemljepisja) v treh okrajih: v Villi Devoto, na Paternalu in v Saavedri. V enem izmed teh okrajev bo šolsko društvo naredilo večji in resnejši poskus: organiziralo bo šolski vrtec za naše najmlajše, obenem pa slovenske tečaje ter zavetišče za one otroke, ki zahajajo v argentinsko šolo. Najmlajši bodo ves dan v zavodu, starejši pa tekom ur, ko bodo prosti argentinske šole; v tem času bodo najprej izvršili naloge za državno šolo, se potem učili naših predmetov, pa tudi za potrebno razvedrilo in, po možnosti, za okrepčilo bo preskrbljeno. Skrb za ta zavod bo poverjena slovenskim šolskim sestram, ki imajo vse potrebne kvalifikacije za to. Nadzorstvo nad zavodom, kakor tudi nad tečaji, ki se bodo ustanovili v ostalih dveh okrajih, bo pa seveda imel odbor šolskega društva.

Na sestanku so bili izvoljeni v pripravljalni odbor za slovensko šolsko društvo naslednji rojaki: arh. Sulčič, A. Štolfa, I. Pahor, J. Kacin A. Škrbec in dr. Kjuder.

Kje bodo tečaji in v katerem okraju bo zavod, ki bo imel tudi otroški vrtec, ni še določno. Pripravljalni odbor je sklenil poizvedeti prej za mnenje staršev v posameznih buenosaireških slovenskih naselbinah. Kjer bo odziv največji, tam bo šolsko društvo začelo z najbolj resno akcijo. V ta namen je odbor sklenil sklicati slovenske starše iz Ville Devoto na sestanek, ki se bo vršil v soboto 13. februarja ob 7. popoldne v prostorih GPDS, ul. Simbrón 5148. Vsi oni naši Devotčani, ki imajo otroke, naj se tega sestanka gotovo udeleže; tam bodo slišali za kaj se gre in bodo tudi spoznali, da je akcija koristna njim, njihovim otrokom in tudi vsej naši skupnosti.

Naslednjega dne, t. j. v nedeljo 14. februarja, se bodo pa zbrali slovenski starši iz Saavedre in bližnjih krajev v hiši rojaka Kende v Villa Martelli, ul. Perú 130. Vabljeni so vsi, brez izjeme, in naprošeni so, da se temu vabilu v čim večjem številu odzovejo.

POZOR

Kot je že na drugem mestu javljeno, se vrši v soboto dne 6. februarja ob 9. uri zvečer skupna zabava "Prosvete" in "Tabora" na obširnem dvorišču SPD.I. ul. G. César Díaz 1657, ki je kot nalašč pripraven za domače zabave na prostem.

Druga zabava pa se bo vršila na pustni torek v prostorih "Tabora", v ul. Paz Soldan 4924.

Povejte to tudi vsem svojim prijateljem in znancem!

VSI!

Danes zvečer na prvo pustno zabavo s petjem, kupletom in šaloigro, katero priredita skupno — "S.P.D. I." in "TABOR" — na obširnem dvorišču Slovenskega prosvetnega društva, V ULICI GENERAL CESAR DIAZ 1657, to je tri kvadre od Avenide San Martin po Donato Alvarez proti Gaoni.

Druga zabava se bo vršila na PUSTNI TOREK v prostorih "TABORA" v ulici PAZ SOLDAN 4924. Tudi na tej zabavi bo lep in primeren program za ta dan.

Na obeh zabavah bo bufet preskrbljen s hladnim pivom ter z dunajskimi klobasami. Prodajala se bo tudi razna druga pustna roba.

Vabljeni ste vsi člani in članice obeh društev ter sploh vsi rojaki in rojakinje, da se v čim večjem številu udeležite teh pustnih zabav.

ODBORA SPD in TABORA.

OBJAVE KR. POSLANSTVA

Kr. jugoslovansko poslaništvo v Buenos Airesu (Charcas 1705) poizveduje po izseljencih, katerih imena so spodaj navedena. Kdor bi o njih kaj vedel, je naprošen, da sporoči podatke na gornji naslov.

Franc Malc, doma iz Planinca pri Rakeku.

Henrik D. Doerti.

Nikola Stojanović, krojač, rojen l. 1883 v vasi Glavnice, srez Paračin.

Roko Magazin, doma iz Betine, srez Šibenik. Prej je živel v Campo Largo (Chaco).

Grgo Hecimović, sin Grge in Mande, doma iz Bukovca, srez Perušić.

Fran Drčar, doma iz Podgore hšt. 4, občina Šmihel-Stopiče.

Franc Maurer, doma iz Vinkovcev.

Ivan Obradović, pok. Nikole, iz Dobranje, srez Metković.

Djokić Radislav, star 50 let, doma iz sela Donji Butački, srez Vojnić.

Jovanović Nikola Vandjev, doma iz Bitolja.

MODERNO ZDRAVILIŠČE
V VSAKEM SLUČAJU

Ko čutite, da Vam zdravje ni v redu. Našli boste v tem zdravilišču specializirane zdravnike in najmodernejše zdravniške naprave. Upravitelj naš rojak dr. K. VELJANOVIČ sprejemamo bolnike v popolno oskrbo in sicer po jako zmernih cenah.
. . . Izvršujemo tudi operacije . . .
Poseben oddelek za vse ženske bolezni in kozmetiko.
TALCAHUANO 1060 Buenos Aires
Ordinira vsak dan od 5. do 8. ure

KROJAČNICA
Peter Capuder
se priporoča cenjenim rojakom
Río Bamba 879 — Bs. Aires

RESTAVRANT — PARILLA
IN PIVO ZA DRUŽINE (FAMILIAR)
FIORDELLI
Pripravno za bankete — Poseben pokrit prostor na dvorišču.
Odprto čez dan in ponoči
Av. San Martin 2688 — U. T. 59-1656

Restaurant "Osorio"
Edino slovensko zbirališče
Lepi prostori, pripravno za svadbe - Vsako nedeljo ples
CENE ZMEiNE — Prenočišče po 70 cent.
Se priporoča lastnik
Emilio Živec
OSORIO 5085 PATERNAL

Prvi ste vi!
V zadnjih mesecih se je krog naših klijentov jako povečal in dnevno prejemamo od njih zahvalna pisma, ker so bili njih bančni posli pri nas POCENI, HITRO in NAJTOČNEJE izvršeni.
TO JE NAŠE NAJVEČJE ZADOŠČENJE
ker je v PRVEM REDU ZADOVOLJNOST klijentov, kateri poslujejo z nami dokaz, da boste tudi Vi postreženi kakor želite in zaslužite
NOBEDEN BOLJŠI kot SLOVENSKI ODDELEK
na
BANCO HOLANDÉS UNIDO
SOCURSAL BUENOS AIRES
Centrala: CANGALLO 360
Podružnica: CORRIENTES 1900
DENARNA NAKAZILA — HRANILNICA — PRODAJA VO' LISTKOV — IZSELJENSKA POŠTA (Postrestan

Slovenci doma in po svetu

Amnestija

Dne 11. januarja je izšel v Jugoslaviji amnestijski ukaz, ki določa za gotova kaznjiva dejanja v nekaterih slučajih popoln odpust kazni in krivde, v drugih pa odpust že pravomočne kazenske sodbe oziroma znižanje že pravomočne zaporne kazni.

Izvesti so iz amnestije javni nameščenci, ki so bili obsojeni zaradi sprejemanja odkupnine, dalje osebe, ki so bile obsojene zaradi vohunstva, zaradi terorističnih dejanj, atentatov, komunizma, razžaljenja najvišjih državnih oblasti ali razžaljenja tujega vladarja.

Popoln odpust kazni in krivde določa amnestijski ukaz za razne prestopke proti zakonu o zaščiti javne varnosti kakor za hujsanje je proti plemenskemu ali družabnemu razdoru, sodelovanje pri razpuščenih strankah, prepovedanih shodin itd., za izobešanje prepovedanih znakov, zastav ali napisov ter razžalitev vojske in mornarice ter uradne osebe. Istotako se brišejo tudi prestopki po zakonu o tisku.

Takšni, ki so bili obsojeni na zaporno kazen do največ 12 mesecev, se izpuste na svobodo. Že izrečene kazni od več ko 12mesecev se znižajo za eno do 4 leta, dosmrtna kazen pa se spremeni v dvajsetletno kazen, pri čemer se vračuna že prestana kazen.

Amnestija velja za prestopke in Ugodnosti, ki jih določa, ne veljajo zločine izvršene do 5. januarja t.l. za osebe, ki so se izognile sodni preiskavi z begom ali skrivanjem in ki se do 5. jan. niso prijavile oblastem.

BANKOVCI PO 500 DIN

Dne 1. januarja je Narodna banka dala v promet svoj novi bankovec po 500 Din ter je s tem ustregla upravičenim zahtevam gospodarskega sveta za olajšanje denarnega prometa. Denarni obtok se s temi novimi bankovci ne bo povečal, ker jih bo banka izdajala samo v zamenjo za take, ki so že v prometu, oziroma za redno poslovanje banke v skadu z obstoječimi zakonskimi določbami.

VSEVRSTNE BOLEZNI
NOTRANJE IN ZUNANJE

se zdravijo na gotov in modern način. — Ugodno plačevanje — Prvi pregled brezplačen — Govo- . . . .ri se jugoslovanski. . . .

Dr Antonio Pereda
Medrano 151 — Buenos Aires

KROJAČNICA
"GORICA"

ima v zalogi veliko izbero poletnega blaga po izredno nizkih cenah.
Rojakom se vljudno priporoča
FRANC LEBAN
Av. del Campo 1080
U. T. 59-3102

ŠUMADINSKI "OČENAŠ"

V tedniku "Selo", glasilu bivših zemljoradnikov, je bil za pravoslavni božič objavljen naslednji "šumadinski očenaš":

"Oče Karadjordje, ki si tvorec naše svobode, naj bo češčeno tvoje ime po vseh srbskih krajih. Naj se zgodi tvoja volja kakor takrat, ko si s srbskim narodom zlomil suženjstvu tilnik. Kakor naš vsakdanji kruh sta nam danes potrebna tvoje junaštvo in tvoja požrtvovalnost. Odpusti nam naše strahopetstvo in našo zanikrnost, ker smo pustili, da nam je bilo malo po malem odvzeto vse, kar je bilo našega, kakor tudi mi odpuščamo onim, ki so iz nevednosti privedli srbski narod do današnjega mrtvila. In nevpelji nas v skušnjavo, da ostanemo zaradi osobne koristi nemarni napram našim državljanskim dolžnostim, temveč reši nas zvijačnežev. Tvoja naj bosta slava in kraljestvo, nam Srbom pa daj svobodo in enakopravnost s Hrvati in Srbi. Amen."

Proti jugoslovanskim listom

Nekateri jugoslovanski listi smejo, kakor znano, v zadnjem času zopet v Italijo. Z raznimi sredstvi pa skušajo krajevne oblasti in fašistične organizacije preprečiti, da bi se ti časopisi lahko prodajali. Še so v spominu metode z ricinovim oljem od konca leta 1935 in začetka 1936. Tedaj so tudi z grožnjami raznim razprodajalcem na deželi in tudi v mestih direktne prepovedali prodajo jugoslovanskih listov. Celo glavnemu razpečevalcu v Trstu italijanu-fašistu Parovelu so grozili z najhujšimi represalijami. Dejstvo je, da v glavnem mestu Primorske, v Trstu, se smejo prodajati jugoslovanski listi samo v kiosku na glavnem kolodvoru in v kiosku pri postaji žične železnice na Opčine. Redki so tudi kraji na deželi, kjer se smejo neovirano prodajati jugoslovanski listi. Oblasti same zadržujejo liste po več, tudi do deset in dvanajst ur in jih prepuščajo v razprodajo, ko so že izgubili na aktuelnosti. Čestokrat pa jih brez pravega zaplenijo. Pred božičem 1936, torej v onih dneh, ko je začel objavljati Mario Nordio serijo svojih člankov v tržaškem "Piccolu", so uvedli novo metodo za zatiranje jugoslovanskih listov. Razprodajalcem v Postojni, v Senožečah in drugih krajih na Krasu, kjer je vse prebivalstvo izključno slovensko, so ukazali razprodajalcem, da morajo vrniti slovenske liste "Jutro" in "Slovenec", čim ju prejmejo in motivirati vrnitev s tem, češ da jih nikče ne mara kupiti.

Radičevski ideolog o jugoslovanstvu

Zagrebški list "Jugoslovenske novine" so priobčile članek, ki ga je leta 1904 napisal dr. Anton Radić, skupno s svojim bratom Stjepanom, ustanovitelj hrvatskega kmečkega pokreta in njegov najjačji ideolog. Članek razpravlja o medsebojni navezanosti in skupnih interesov južnih Slovanov in pravi med drugim:

"Nisem rekel vsega, kar bi bilo treba povedati o Jugoslaviji. Želim vam pa povedati par besed o tej zadevi, ker so se pretekle dni sestali v Beogradu mladeniči vseh jugoslovanskih plemen. Bili so navzočni Srbi, Hrvati, Slovenci in celo Bolgari. Koliko bodo ti razgovori koristili nam Hrvatom, še ne vemo. Lahko pa rečem dve stvari: naša bodočnost je v slogi z našim narodom istega jezika in iste krvi od kranjskega Triglava in našega Jadrana, pa do Črnega morja. "Samo Hrvati", kar žele biti nekateri med nami, so samomorilci, ali pa sluge tujcev".

Tako je pisal že pred 33 leti eden najbolj razumnih hrvatskih voditeljev. Že takrat je jasno videl, da je bodočnost Južnih Slovanov samo v njihovi slogi in bratskem sožitju. Današnje domobranske sluge tujcev, ki se vsiljujejo hrvatskemu izseljeništvu kot voditelji, razlagajo pa, da morajo Hrvati biti "samo Hrvati" ter da ne smejo imeti nič skupnega s Srbi in Slovenci, ker pač skupno s svojimi gospodarji želijo, da bi hrvatski narod izvršil samomor.

Vesti iz Clevelanda

Cleveland. — Električni voz je do smrti povozil rojaka Štefana Vikoviča, ki je bil star 47 let in doma iz Prekmurja od Dolnje Lendave. Zapušča ženo in sedem otrok. — Naglo je umrl tudi Martin Potisek, star 52 let in rojen v Št. Lovrencu. Zapušča ženo, dva sinova in dve hčeri.

ZAKAJ JE BIL PURGER KONFINIRAN

V Gabrovici pri Mačkovljah so oblasti veliko vaško zemljišče, ki je bilo last skoro vseh vaščanov, odvzeli in prodali na dražbi. Oni kmetje, ki so lahko odkupili na dražbi kos zemljišča, so bili vsaj deloma oškodovani za odvzete jim pravice. Vsi drugi, in sicer 11 po številu so ostali brez zemljišča. Zaradi krivice, ki so jo utrpeli s tem postopanjem se je vseh 11 kmetov pritožilo. Njim se je pridružil še dvanajsti, in sicer Klement Purger, ki je bil pred leti obsojen na pet let konfinacije, a je radi amnestije že pred časom prišel domov. Prvotno so protestirali pri občinski upravi. Ker niso ničesar dosegli, so šli s protestom do višje instance. Oblasti pa so dale aretirati vseh 12 kmetov ki so jih delj časa pridržali v zaporih, nato pa izpustili vse razen Klementa Purgerja, ki so ga kot se da sklepati, postavili pred tržaško konfinacijsko komisijo in ga ponovno konfinirali. Obdolžili so ga, da je nahujsal kmete, da se uprejo in kot državi nevarnega hujskača in upornika tudi obsodili. Take zaslombe je deležen naš kmet pri fašističnih funkcionarjih v borbi za svoje pravice in svojo zemljo.

IZUMITELJ SLOVENSKE STENOGRAFIJE UMRL

Izumitelj slovenske stenografije Fran Novak je preminul 31. decembra, star 80 let. Doma je bil iz Mengša pri Kamniku ter se potem šolal v Ljubljani in na Dunaju. Že od visokošolskih let dalje si je prizadeval, da ustvari Slovencem lastni sistem stenografije. V Novem mestu, kjer je služboval, je začel izvajati svoj načrt, ki ga je naglo izpopolnjeval in samo njemu se imamo zahvaliti, če imamo danes lastno stenografijo.

"Barbarski Balkanci"

V ljubljanskem "Jutru" beremo, pod gornjim naslovom, naslednjo notico:

V času, ko gledamo po kinih in ilustriranih revijah strašne slike o razdejanju bratomorne državljanske vojne v Španiji, objavljajo sarajevski listi dokument, ki se je ohranil iz arhiva nekdanjega avstro-ogrskega armadnega poveljstva v Sarajevu. Dokument predstavlja pismo, ki ga je dne 26. julija 1914 poslal poveljnik črnogorskih čet na Lovčenu general Mitar Martinović avstrijskemu vojaškemu komandantu v Kotoru. Črnogorski poveljnik sporoča avstrijskemu, da stopa Črna gora na stran Srbije in da se bo zato tudi ona nahajala v vojnem stanju z Avstro-Ogrsko. Nato nadaljuje:

"Občutki humanosti nas silijo, da vam to sporočimo, tako da lahko pravočasno odstranite iz Kotora vse neborce, zlasti ženske, otroke, starce in bolnike, da ne bi po nedolžnem trpeli. Da ne bodo poškodovane humanitarne in verske zgradbe, jih izvolite zaznamenovati z vidnimi znaki, da se bo vedela naša artiljerija ravnati".

Tako so pisali Črnogorci svojim sovražnikom leta 1914 ob začetku borbe na življenje in smrt. Kljub temu prirojenemu viteštvu so jih nemški in drugi nasprotniki označevali za barbare in divjake, enako tudi druge balkanske narode. Kako pa delajo danes v kulturni Španiji?!

ZOPET RICINOVO OLJE

O božiču so fašisti v Gorici prisilili inšpektorja za cerkveno petje in organista v Podgori pri Gorici Lojzeta Bratuža, da je spil večjo količino ricinovega olja, radi česa leži sedaj težko bolan v domači oskrbi.

ZA SAMO $ 19.— DOBITE OBLEKO

Cene, kakršnih niste še nikoli videli. Prodajam, poleg oblek, vse druge potrebščine za moške, kakor srajce, površnike itd.
VSE PO NAJMODERNEJŠEM KROJU
PRIDITE IN SE PREPRIČAJTE!
SASTRERIA RECORD
CORRIENTES 2084 — U. T. 47 - 4927

ZOBOZDRAVNIKA
Dra. Samoilović de Falicov
in Dr. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure
DONATO ALVAREZ 2181
Trelles 2534
U. T. 59 - 1723

Slovenska gostilna
"GRUTA DE POSTUMIA"
Dobra postrežba, čisti in zračni prostori ter zmerne cene. — Rojakom se priporoča
IVAN GAŠPERŠIČ
Avenida Forest 621
Buenos Aires — Chacarita

Slovenci, naročajte si knjig iz domovine

Pri vseh naročilih katerekoli jugoslovanske ali tuje knjige in za vse knjižne informacije se obračajte na

"NOVO ZALOŽBO"

r. z. z. o. z.

Naslov: LJUBLJANA, Kongresni trg 19.

INSTSTUTO - DENTAL POPULAR
2261 - Av. SAN MARTIN - 2261
Pregled brezplačno
Sprejemanje od 9—11 ure in od 3—9 pop.

Izdiranje zob brez bolečin $ 2.—
Nov način in različne vrste stavljanja zob.

RAZNE VESTI

Načrt o nevmešavanju v špan državljansko vojno, ki ga je izdelala nevtralnostna komisija v Londonu, bo stopil v veljavo najbrž 22. t. m.; med tem pa tuje države marljivo pošiljajo vojni material in bojevnike tako eni kakor drugi izmed vojskujočih se strank.

Nobelovih nagrad Nemci ne bodo smeli več sprejemati; tako je odredil Hitler, ki je Nobelovemu komitetu hudo zameril, da je nagradil pred par meseci hudega nasprotnika nemškega fašizma Ossietzkyja. Hitler je ustanovil posebno nemško nagrado za najboljša književna dela nemških pisateljev v znesku od letnih 100.000 mark.

Francoska se še vedno močno oborožuje in je vlada sedaj sklenila, da bo podaljšala takozvano "Maginotovo linijo" še vzdolž švicarske in belgijske meje. Francozi upajo, da bodo na ta način popolnoma varni pred slehernim presenečenjem. Kar se letalstva tiče, je Francija sedaj po moči na drugem mestu med evropskimi državami, najbolj močna v tem pogledu pa je njena zaveznica Rusija. Tako je izjavil v parlamentu minister za zrakoplovstvo Pierre Cot.

Avtomobilski delavci severnoameriške družbe General Motors že delj časa stavkajo, ker podjetje noče ustreči njihovim zahtevam po izboljšanju delovnih pogojev. Zasedli so tovarne ter se v njih zabarikadirali. V Flintonu so policaji in vojaki obkolili tovarne, ker hočejo oblasti baje s stradanjem prisiliti delavstvo, da zapusti delavnice. Ker grozijo delavci z represalijami, so oblasti dale postaviti na bližnje griče, ki obdajajo tovarne, strojne puške in močne straže.

Lindbergh se s svojo ženo mudi v starem svetu. Pretekle dni se je je vozil z letalom preko Jugoslavije proti Egiptu, pri Lipnem pa ga je gosta megla prisilila, da je pristal na jugoslovanskih tleh.

Velik snežni plaz je zasul 23 italijanskih vojakov alpincev v Alpah; podobna nesreča, dasi v manjšem obsegu, se je dogodila tudi na drugem mestu, blizu francoske meje, kjer so v snegu našli smrt alpinski častnik in dva vojaka.

Zima v Evropi je prav huda, kakor pravijo poročila iz raznih držav. Baltiško morje je zamrznilo in je radi tega prekinjena pomorska zveza med Nemčijo in Švedsko.

Mussolinijev sin Vittorio se poroči danes z neko Orsolo Buvoli, ki je "porteña"; rodila se je namreč v Buenos Airesu, kjer so delj časa živeli njen starši.

27.000.000 mark kredita je dovolila Nemčija Grčiji, ki bo morala dolg plačati v 6 letih; obresti znašajo 3 od sto.

Largo Caballero je posetil madridsko fronto in je potem izjavil novinarjem, da se revolucionarcem nikoli ne bo posrečilo zasesti glavnega mesta. Voditelji upornikov trde seveda baš nasprotno, da bo Madrid kmalu v njihovih rokah. Obstreljevanja se nadaljujejo in mesto se vsak dan bolj spreminja v kup ruševin.

Reka Mississipi še vedno narašča in poplave groze s še večjim opustošenjem, nego je ono, ki so ga povzročile doslej. Voda je poplavila mesto Cairo, odkoder odnaša ruševine hiš, drevesa, vozove itd. Vse ženske in otroke so pravočasno spravili iz mesta. Pri reševalni akciji je zaposlenih več ko 100 tisoč mož. Doslej je radi poplave izgubilo življenje približno 400 oseb.

DROBNE VESTI

Nehote je 20 letni Andrej Mrevlje iz Tabora pri Dornbergu ranli s strelom iz puške 19 letnega Franca Kavčiča precej nevarno v trebuh, ko je streljal na ptiče.

*

— **Za tri dni je moral zapreti pekarno** Alojz Suban iz Gorijanskega pri Komnu, ker je prodajal kruh s prevelikim odstotkom vode.

*

— **V Modrejah pri Sv. Luciji** je gorelo v hiši 34 letnega Valentinčiča. Zaradi vetra se je ogenj razširil in napravil precejšnjo škodo.

*

— **Na denarno kazen 2.000 vsak** sta bila kaznovana 25 letna Frančiška Čibej iz Tribuše in 18 letni Skomina Rafael iz Dornberga.

*

— **V Tržiču so spustili v morje** zopet novo podmornico. Dali so ji ime "Velella" in ima 970 ton.

*

— **V Trstu je umrl znani slikar** Alfredo Tominz (Tominc), star 84 let. Nad štirideset let je vodil tržaški muzej Revoltella. Njegov oče je izhajal iz znane družine Tomincev iz Gorice, ki so sloveli v 17. in 18. stoletju. Kljub slovenskemu pokolenju so je smatral za Italijana. Pretekli teden je umrl v Trstu industrijalec Anton Žiberna.

*

— **Do streljanja je prišlo med** tihotapci in karabinerji, ki so jih zasledovali v gozdu pri Raspu. Po kratkem dvoboju sta se dva tihotapca in sicer Franc Mesnar in Josij Božič, oba iz Podgrada, vdala. Karabinerji so Mesnarja precej hudo ranili v nogo. Pri njiju so našli 250 gr. saharina.

*

— **Nogometni klub S. K. Slavija iz Sušaka** je igral za božične praznike v Trstu proti tržaškemu klubu "Fortitudo" in ga gladko premagal z rezultatom 4:0.

*

— **15 letni Silvij Ličen iz Rocola** pri Trstu se je z vso silo zaletel v nek avtomobil, ko se je peljal s kolesom po strmi ulici. Pri tem si je prebil lobanjo in je kmalu nato umrl.

*

LISTNICA

G. Jug J., Rio Carabelas: Številk 159 in 160 Vam nismo poslali, ker je med tem že izšel "Slovenski List", katerega imate plačanega do konca februarja 1938.

G. Cotič F., S. Paulo - Brazil: List imajo plačan: G. Šinigoj J. S. Paulo do konca septembra 1937; G. Berlot Ciril do konca maja 1937 in G. Arčon L. do konca septembra 1937.

G. Paternost F., S. Paulo - Brasil: List je plačan za Vas kakor tudi za g. Butkoviča Iva do konca decembra 1937.

NALOGE ITALIJANSKIH BALILSKIH DUHOVNIKOV

Tako zvani balilski kaplani, ki so jih oblasti nastavile skoro po vseh naših večjih krajih, zlasti trgih, da bi skrbeli za dušni blagor priseljenih Italijanov in vojakov, imajo nalog svoje delovanje usmeriti vse drugam. Znano je, da so ti italijanski kaplani že takoj od začetka, ko so se pojavili pri nas vse do danes izzvali in povzročili številna preganjanja naših duhovnikov. Izkazali so se kot zaupniki oblasti, italijanskih škofov in škofijskih administratorjev, in še več. Izdajali in ovajali so svoje duhovne sobrate — Slovence ter tako zakrivili številne aretacije, konfinacije in izgone naših duhovnikov. Najboli žalostno je pa dejstvo, da so ponekod italijanski fašistični duhovniki določeni za šolske katehete. Kot drugod so se tudi v šoli izkazali le kot poslanci fašističnih oblasti, ki naj vzgajajo otroke v fašističnem, a ne v krščanskem duhu. "Chi non é Italiano, non é cristiano" je njihovo geslo, ki ga prepovedujejo povsod, zlasti pa v šoli. In s tem geslom skušajo vplivati tudi na naš naraščaj, ne glede na to, da se zavedajo, da s tako metodo odvračajo naše otroke ne le od cerkve, temveč tudi od vsake vere v Boga.

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki Vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klijentelo.

Poštne slike od $ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti:

S. Saslavsky
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 Bs. Aires

Ako hočete biti zdravljeni od odgovornega zdravnika
zatecite se k
Dr. A. GODEL
Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje —

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH
Krvne in kožne bolezni
ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO
Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. -- Specijalisti za pljučne, srčne, živ reumatične bolezni
ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE
Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.
GOVORI SE SLOVENSKO
CALLE CANGALLO 1542

FAVSTA

Hropeč jok se je trgal iz prs mojstra Clauda. Preden pa je Violetta utegnila izpregovoriti, je že nadaljeval:

"Ta sreča je bila zame prevelika... izgubil sem te... Niti jaz sam ti ne bi mogel povedati, kaj sem prebil v teh letih zapuščenosti in obupa... In tisto uro, ko sem te spet našel, tisto minuto, ko sem jel misliti, da bo morda še življenje zame... prav tedaj si morala zvedeti, daj sem bil!... Oh, saj razumem, da moje pokore še ni dovolj in da še ni prišla ura odveze... Evo, zdaj veš vse. Prosim te samo nečesa: dovoli mi, da te rešim in te spravim na varno. Potlej me zapodi izpred svojih oči... Sam vidim, da ti ne smem več pogledati v lice, odkar veš, kdo sem... in da se ne smem več imenovati tvojega očeta!..."

Claude je sklonil glavo. Klečal je, ves zrušen, podoben tistim nesrečnikom, ki so jih predajali v njegove roke na morišču. Violetta pa je spustila roke z obraza; svetlo je odprla svoje sinje oči ter rekla z nežnim glasom, kakor nekdaj v minulih srečnih dneh:

"Očka... dobri moj očka Claude... objemi me rajši... saj vidiš, da sem vsa žalostna od tvojih besed..."

Claude je burno dvignil glavo. Vztrepetal je od iznenadenja.

"Kaj praviš?" je zajecljal.

Namestu odgovora ga je prijela za ogromne krvniške roke, vzdignila ga, posadila ga v naslanjač, sedla mu na kolena, vrgla mu ročice okoli vratu, položila krasno glavico na njegove prsi in ponovila:

"Očka... dobri moj očka... objemite svojo hčer!..."

Zvrnil se je nazaj in zaprl oči. Njegova duša se je topila v blaženstvu. Krvnik je ihtel kakor dete...

X.

Oče.

"Oh, Violetta", je rekel mojster Claude na koncu tistega razgovora, "kdo bi bil mislil, da mi je namenjena tolikšna sreča!... Toda dovolj je besed. Mudi se... Na pot, dete moje... na pot..."

Violetta je rahlo zmajala z glavo.

"Nu da... a zakaj bi..."

"Nerada bi tako naglo ostavila Pariz", je rekla deklica in pobesila oči. "Ostaniva vsaj še nekaj dni."

"Dokler ti bo drago. Ta hiša je res pripravna, le bal sem se, da ti ne bi... Nu, velja, ostaneva! Gilberta, odslovite nosilniço in konja. Dete hoče ostati tu!..."

"In to še ni vse, očka," je nadaljevala Violetta. "V mesto moram, še to dopoldne."

"V mesto!" je osupnil Claude. "Kam?"

"V gostilno pri ‚Dobri nadi'..." je tiho rekla mladenka.

"Aha!... Čemu neki? Da, prejle, ko sem te držal v naročju... si mi pripovedovala toliko stvari, da si nisem, ničesar zapomnil... O tem, da je uboga Simona umrla.. in še nekaj... že vem. O mladem človeku, ki ti je prinesel cvetlic... Jeli da, zaradi njega hočeš iti?... Nu da, povej mi kaj o njem! Ali te ima rad?... Zakaj si zardela?... Drag mi je, ker si ti njemu draga. Kako mu je ime?"

"Ne vem!" je šepnila Violetta komaj slišno.

Claude se je veselo zasmejal. Ves je prekipeval od radosti.

"Nu, pa mi ga vsaj opiši. Kakšen je na oko?..."

Violetta je opisala Karla Angoulémskega, kakor je vedela in znala. Mojster Claude je vstal.

"Ponj stopim", je dejal. "Čez urico ti ga privedem. Ne gani se ta čas nikamor... Gilberta, zaklenite vrata in zaprite vsa okna, dokler se ne vrnem. Ako bi kdo trkal, ne oglasite se: hiša je zapuščena!"

Claude je še enkrat stisnil deklico k sebi, nato je naglo odšel. Njene misli so mu sanjavo sledile k "Dobri nadi"...

"Ali pride," je ugibala. "Ali ne pride?... Kaj naj mu rečem, če pride?"

A tisti mah se je razletelo eno izmed oken v pritličju in kosci stekel so zažvenketali po tleh. Več tujcev je planilo v hišo...

"Če bi se ustavljal, ubijte ga!" je rekel nekdo. "A glejte, da ostane deklina živa..."

— — — — — — — — — — — —

Mojster Claude je pri "Dobri nadi" zaman vpraševal po plemiču, ki mu ga je opisala Violetta. Krčmar, sumljiva prikazen od glave do nog, mu ni povedal ničesar; bal se je, zakaj večina njegovih poslov je bila tiste sorte, ki oprezen človek najrajši molči o njih. Mojster Claude je čakal delj nego uro. Nato je odšel, z žalostjo misleč na Violettino razočaranje, kadar zve, da se je njegova pot izjalovila.

Deset minut po njegovem odhodu se je vrnil v krčmo Karel Angoulémski, ki je med tem zaman pretikal po okolici...

Mojster Claude je zavil proti cerkvi Naše Gospe, ko je zdajci obstal. Človek mu je prihajal naproti... sključen človek, ves bled in beden in star, živa slika nesreče... Ob pogledu nanj je prešinilo krvnika brezmejno sočutje.

"Violettin oče!" je zamrmral.

In res je bil knez Farneški... Odkod je prihajal?

Iz hiše mojstra Clauda!...

Tisto noč so ga bili pozvali k Favsti, ki mu je dala važen nalog. Izkušal ga je opraviti med tem, ko so vdrli v Claudovo hišo... Krvnika ni bilo doma in nalog je bil po tem takem nemara odveč. Kardinal je ostavil Claudov dom, preklinjaje ga, ker mu je bil ugrabil dete...

"Na otroka misli!" si je rekel Claude, ves usmiljen od prevelike sreče. "Kako potrt je, siromak!... Ali mu ne bi povedal vsaj tega, da živi... in da sme upati?..."

Tedajci pa se je spomnil, da je Farnese Favstin zaupnik. Ta človek ga ni smel videti... srečanje z njim je utegnilo biti Violetti v pogubo!... Hotel se je skriti v stransko ulico... a prepozno! Farnese ga je že zagledal in tudi spoznal. Farnese mu je krenil naproti!

Obstal je pred njim. Claude se je pomiril. Ne, ta nesrečnež ni bil več opasen; v njegovem srcu je bilo prostora samo še za bol in obup.

"Ukazano mi je, naj vas sprejmem na veliko izpoved", je rekel Farnese.

Claude se je zdrznil in se je priklonil do pasu.

"Svetlost", je zajecljal, "nočem vas prevariti... To noč se je nekaj zgodilo... nekaj takega, da morda nimam več pravice do vaše odveze!..."

"Rečeno mi je, naj vas izpovem", je dejal Farnese s čudnim glasom. "Karkoli se je zgodilo, meni nič mar. Pojdite z menoj, ko je že tako naneslo!"

"O, milostljiv si, Gospod, ki vse vidiš in veš in čuješ!" je zamrmral Claude sam prisebi. "Ali naj bom jaz manj velikodušen? Ali naj ne kanem vsaj kaplje radosti v to bedno srce?... Sprejeti hočem tvoj blagoslov, kardinal; in v zameno izpremenim tvojo žalost v veselje: razodenem ti, da tvoja hči živi!..."

S to osrečujočo mislijo v duši je sledil kardinalu v cerkev. Tam ga je odvel Farnese k izpovednici in ga je ostavil samega, rekoč:

"Počakajte me tu... in izprašajte si vest..."

"O, Gospod Bog!" je zašepetal, "jeli da se ne morem ločiti od svojega otroka? Jeli da jo smem ohraniti pri sebi? Jeli da je dovolj, ako rečem tvojemu služabniku, naj ne plaka... da jo bo videl kasneje, kadar pride čas?... Pusti mi jo, o Bog, samo še nekaj let... samo še nekaj mesecev, o Gospod!..."

Farnese, ki je bil stopil v zakristijo kavalir, se je vrnil kardinal v rdeči halji, poln tistega posebnega veličanstva, ki odlikuje kneze katoliške Cerkve... Claude ga je komaj spoznal. Vztrepetal je ter s strahom in spoštovanjem uprl oči v kardinala.

Farnese je sedel v izpovednico, toda ne na ono stran mreže, kakor je navada, ampak tik zraven njega, tako da se ga je malone dotikal. Claude se ni osvestil te čudne podrobnosti. Mislil je samo na to, kako mrk in žalosten je kardinal in kako srečen bo kmalu, ko mu odkrije veselo resnico...

"Poslušam vas," je rekel Farnese z ledenim glasom.

Claudova široka ramena je stresel nenaden drget. Začutil se je na mah tako majhnega in bednega in z bolestnim glasom je pričel strašno zgodbo svojega krvništva, naštevaje umore, ki so težili njegovo vest.

Bila je grozna povest. Kardinalu se je zdelo, da vidi, kako teče kri, ter sliši pokanje človeških kosti in jeke umirajočih žrtev... še Claudu samemu so se ježili lasje. Znoj mu je lil po obrazu in njegove oči so obupno strmele v svečenika...

"Ali so to vsi vaši umori?" je vprašal Farnese, ko je krvnik končal.

"Vsi, Prevzvišeni", je ponižno odvrnil Claude. "Nobenega nisem pozabil."

Farnese je bil zastisnil oči. Ko jih je odprl, je bil njih pogled oster kakor bodalo. Clauda je izpreletelo kakor slu-

Med Prekmurci v Lanusu

To ti je dirindaj! Kakor da gre nepretrgan vlak vsakovrstnih vozil: konjske vprege, tovorni in osebni avtomobili, omnibusi, mikroomnibusi, pulmani, tramvaji, cestni stroji... če hočeš videti kakšnih prometnih sredstev se poslužuje moderni čas kar na avellanedski most se postavi in opazuj eno minuto. "Rapido de la Costa", "Flecha de la Plata", "Expres de Buenos Aires"... sama elegantna voziła, ki človeku kar skušnjavo delajo, in zastareli omnibusi, ki smrde že na daleč kot kozli mesoca kozoprska... Vzeti pa moraš pač tisto kar ti najbolje služi...

In najbolje mi je služil zeleni tramvaj št. 1. Gre na Lanus Oeste — tja smo se namenili tudi mi trije: Žlebič, Andrejek in jaz. Po Pavonu in potem kdo ve kod naprej. Danes me to ne zanima, ker so drugi, ki gledajo na številke. Eh, lepše se je bilo peljati nekoč doma na visokem mehkem vozu sena, ki se je previdno zibal, ne pa tako, kot ti tramvaji, ki te imajo ves čas za norca, da moraš "barko vozit", tudi če si že tri dni tešč.

"Tukaj je", tako je razsodil Žlebič; in smo izstopili. "Niso Primorci, so pa Prekmurci, in pošteno duše. Tudi sem je treba, da pogledate. Saj so že bili nejevoljni, zakaj se nič ne oglasite. Je tu kakih osem naših družin".

Kar hitro smo stali pred prijazno "hiško". Plaho je pokukala izza vrat mala Marjetica in ko je zapazila mojo postavo, se ji je pisana mucka kar izmuznila iz rok, ona je pa izginila s praga in že sta nas pozdravljala oče in mati: "Le naprej, le notri!" Prijazen vrtiček, ki daje dovolj vsakršne prikuhe h kurjim bedercem, ki rastejo s pridom v kurnici — deloma v užitek tatovom, deloma pa vendarle tudi gospodarjem v korist.

"Kako pa kaj?" Tako sem poizvedoval in vesel sem bil odgovora.

"Hvala Bogu", tako mi je velel gospodar, "ne rečem, da si bom nabral miljone, ker še prvega nisem pričel spravljati... Toda vseeno rečem: hvala Bogu. Smo pod lastno streho, solata in paradajz nam zraste doma, včasih si privoščimo celo kako kurje bedereo in — poglejte, gospod", — natočil je piva — "draga je pravzaprav tale pijača, vsaj pol predraga, če ne več, toda doma sem komaj zaslužil za dva vrčka, tukaj bi jih pa bilo oseb ali še več na dan..."

Krenili smo naprej do drugega rojaka. "Tamle je gospodar", so me opozorili nanj spremljevalci, ko je mož prikorakal izza skladovnice opeke. Prijazno nas je sprejel in povabil naprej.

"Ne zamerite, gospod, skromno je vse. Kaj hočete? Počasi gre. Toda, če Bog da, bo že drugače. Kmalu bom pričel zidati. Je že vse pripravljeno". Iz lesene hiše, obite s pločevino, je bilo slišati zvok radija.

"Kaj pa mati, kje je ona?", sem hotel povprašati, pa že je bilo čuti iz sobe odločno proteste malega dojenčka. Kar naprej smo stopili, da ženo pozdravimo. V prijazni, lepo opremljeni sobi smo jo našli. Saj veste kaj je imela na skrbi! Kako bi gostom postregla!

Tam ob strani je bila velika spominska slika na poroko, na drugi strani starši od doma, tik nad postoljo podobi prvega sv. obhajila, nad vsem lična slika Jezusovega Srca in tudi rožni venec je visel tam ob strani.

"In kako Vam kaj gre?"

"No, ne smem se pritožiti! Nehvaležen bi bil, če bi se žalil. Seveda ima človek vedno želje, ki želje ostanejo, toda moram biti hvaležen Bogu za to kar mi da. Zdravi smo pri hiši — vsaj zdaj je tako, prej smo pa tudi z dohtarji imeli nadlež. nega in dragega posla. Sedaj pa je prav! Delo imam in tako gremo naprej. Rečem, da sem imel težke čase. Ko sem si tukajle zemljo kupil, je kaj trdo šlo. Komaj komaj sem zmagoval; danes je že moje in sedaj mislim, kako bi si izboljšal naprej."

Pridružila se nam je še njegova družina, da stopimo še dalje na obisk. Saj to ni mesto, je kot malo bolj imenitna vas in ob osmih zvečer je že vreden človek, da malo razpreže.

Še dva doma smo obiskali in tudi tam vesele obraze našli. Po tolikih čemernih, kislih in nehvaležnih obrazih, ki jih srečujem vsepovsed, ki so polni pritožb čez vsako nepriliko, tudi tedaj, kadar so si je sami krivi, ki pa nikdar nimajo hvaležne misli za dobro, ki ga vsak dan prejemajo, ki godrnjajo in kolnejo... Dobro mi je delo, najti spet vesele in zadovoljne ljudi.

Videl sem, da je njim življenje prav tako skrbi polno, v vedni negotovosti za jutri, ko ne bo nemara dela več, ko ga lahko nesreča obišče in pohabi... kdo ve kaj vse nad človekom preži...

Pa si ne delajo s tem sivih las, marveč se drže besede, da je že vsak dan za se dovolj težak, jutrišnjega bo pa že Bog pripeljal takega, kot se njemu najbolj prav zdi. In če je njemu prav, potem tudi človeku ne more biti na kvar — čeprav utegne biti na videz v bridkost.

Malo hvaležnih in malo zadovoljnih ljudi je najti. Vsi imajo prevelike oči za dobro, katero uživa sosed, a bridkosti, katere soseda tarejo, ostanejo nepoznane. Ugodnosti, katere uživaš ti, se kar ne zaveš. Tako te tvoje želje, prazne in nepotrebne in neizpolnjive, delajo nezadovoljnega.

Dandanašnji so premnogi podobni požeruhu, ki okusne jedi tako naglo poganja skozi grlo, da niti okusa vjeti ne more in se potem pritožuje, da so jedi neokusne...

V preprostih skromnih srcih, kjer živi spomin na trdo delo, s katerim so si s trudom pekli borni kruhek doma, biva vesela zadovoljnost, ki ne hlepi po zlatih gradovih v oblakih.

V tistih pa, kateri si želijo zlatih gradov, ki se nikoli s tem kar imajo ne zadovolijo, je večna nergavost, vedna grenkost; sami so nesrečni in še drugim s svojo vedno nergavostjo jemljejo zadovoljnost in mir.

Še marsikateremu bi uganili oni večer, in še mize so začeli pogrinjati, toda ura je neizprosno velela domov, in ni kazalo drugače.

J. H.

Cerkveni vestnik

7. febr. maša v Saavedri za rajno Lucijo in Marijo Mavrič. Večernice na Avellanedi.

13. febr. maša na Avellanedi za rajne stariše Gjörek. Večernice na Paternalu.

10. febr. je strogo zapovedan post. Pepelnica! Začetek 40 dnevnega posta. Strogi post je samo v petkih 40 dnevnega posta. V sredah 40 dnevnega posta si je treba v jedi pritrgati.

Cerkveni post ni omejevanje človekove osebne svobode, temveč cerkven koristen nauk, da mora človek včasih samemu sebi kaj odreči, če ne zgubi oblast sam nad seboj, ker njegova neurejena nagnenja popolnoma obvladajo. Post je tudi prilika, dati na račun za dolgove, ki ki jih človek naredi pred Bogom!

Hladnik Janez.

"Slovenski list" v vsako izseljensko hišo

IZŠEL JE

PRVI SLOVENSKI IZSELJENSKI

KOLEDAR

v Južni Ameriki za leto 1937

VSEBINA: Uvod — Dnevi, tedni in meseci — Leto 1937 — Ob obletnici (pesmica) — Argentina — Buenos Aires (pesmica) — Kratek zgodovinski opis slovenskega ozemlja — Jugoslavija — Agrikultura — Kulturni pregled in gospodarski razvoj Slovencev v J. Ameriki — V Idriji (pesmica) — Nekaj o radiju — Hiša čaka, pesem o pajku in nekdanjem dekletu — Podbrdo in okolica — Slovenska kultura v Buenos Airesu — Veseli in bridki spomini — Naše prireditve — Pri slovesu (pesmica) — Slovenec sem! — Bo z rakom v Argentini — Izseljenčeva tragedija — Tinca iz Košane — Kako je bilo kaj doma — Slovenska krajina Prekmurje — Brez naslova — Predpustno pismo in Velika noč (pesmica) — Spomini na ing. Brinška — Večer na morju pesmica) — Tiskarstvo — Sužnji — Vijolina — Za vinogradi — Sinko povprašuje in v Tihem večeru (pesmice) — Moje ječe — Pomlad prihaja (pesmica) — Slovanski svet — Viničarjeva pesem — Ljubezen, žena in njena vzgoja — Na tujem polju (pesmica) — Pesmi slovenskih izseljencev — V naravi — Kar nas jedelavcev (pesmica) — Kako se kuha in strežе argentinski gospodi — Nekaj potrebnih naslovov po Bs. Airesu — Kako mora postopati kdor hoče klicati koga svojcev iz Evrope — Zanimivosti.

—o—

Naročite ga lahko naravnost na uredništvu Slov. lista kakor tudi pri vseh naših zastopnikih

Poleg zelo zanimivih člankov in raznovrstnih navodil in nasvetov prinaša bogato ilustracijo 64 slik iz skoro vseh vasi s Primorske in ostale Slovenije i z Jugoslavije.

CENA $ 1.50; po pošti 30 cent. več.

---

tnja bližnje nesreče. In že je kardinal vstal in ga je zgrabil za roko.

"Tvoj zločin", je zarohnel z glasom, v katerem ni bilo ničesar človeškega več, "tvoj najhujši zločin je drugje, ne v teh umorih, pri katerih si bil samo glupo orodje! Tvoj zločin je to, da si ubil človeško srce..."

Claude je hotel nekaj odgovoriti; a že je Farnese nadaljeval:

"Ukral si mojo hčer! Pustil si jo, da je umrla... nemara si jo celo umoril, kaj?... In jaz naj bi te odvezal!... Poslušaj, ti, ki imaš tudi hčer..., ti, ki maš tudi očetovsko srce!..."

Claude je pobledel kakor mrlič. Njegove oči so se razširile od brezdanje groze.

"Tudi ti imaš hčer," je ponovovil kardinal; "tudi ti ljubiš svoje dete! Vedi, pošast: jaz sem tisti, ki je peljal tvojo hčer v krvavo sobo!... O, vem, otel si jo. Skočil si ž njo v Sekvano... in..."

"Mar veste, kaj se je zgodilo sinoči?" je zavpil mojster Claude.

"Da, vem... In zato... znaj!... v tem trenutku je tvoja hči spet prijeta. V Favstinih rokah je... Prav zdajle jo ubijajo... in vse to je moje delo!..."

Farnese je z besno kretnjo pahnil Clauda od sebe in je obstal pred njim križemrok, kakor bi čakal, da se zgrudi mrtev... Mojster Claude je res omahnil. Skrčil se je vase ter skril obraz med dlani: Dolgo ni bilo čuti glasu iz njega...

Nato je pobesil roke. Zdel se je ves izpremenjen... nič več ga ni bilo spoznati... Njegovo lice je drgetalo v krču obupne maščevalnosti. Besede, ki jih je govoril, niso bile več podobne glasu živega bitja...

"Res si storil to, svečenik?... Res si storil?..."

"Da, krvnik! Storil sem..."

"Predal si jim otroka, jeli? Predal si jo?..."

"Predal sem jo..."

"In praviš, da jo ubijajo?... Ubijajo, jeli? Morda je to minuto že mrtva?..."

"Mrtva je!"

Čudno žaloben jek se je izvil iz Claudovih prs in zamrl pod visokimi oboki. Takoj nato pa je zazvenel krvnikov glas drugače.

"Ali veš, kdo je bilo to dete?" je zagrmel. "Veš li, kdo je bil otrok, ki si ga dal umoriti?"

"Kdo neki?" je mrzlo zamrmral Farnese, čeprav mu je že zastajalo srce. "Bila je tvoja hči..."

"Motiš se!" je zarjul mojster Claude. "Motiš se... Bila je... tvoja!..."

"Moja hči?" Kardinal je omahnil, kakor da ga je zadela strela. "Moja hči, praviš..."

"Tvoja hči!..."

To rekši je krvnik odšel, opotekaje se ob steni in ihteč na ves glas, ne da bi se zmenil za kardinala... Farnese se je zgrudil na lik živali, kadar ji klavec porine nož v srce... Mlad menih, ki je klečal ne daleč od izpovednice, je videl njegov padec. Vstal je, priskočil k njemu ter mu jel streči, videč, da še živi.

Ta menih je bil Jacques Clément.

XI.

Pogodba.

Claude je ostavil cerkev Naše Gospe. Nehote je zavil okoli stolnice, krenil proti Favstinemu dvorcu in besno udaril s pestjo po železnih vratih, ne da bi se spomnil trkala. Toda vrata se niso odprla. Pročelje hiše je ostalo nemo in turobno, kakor je bilo prej.

"Morajo odpreti!" je hropel Claude. "Vedeti hočem, kaj so storili z mojim otrokom... Prokleti!... Odprite, pravim..."

Razbijal je na vso moč. Grmenje njegovih udarcev je odmevalo v notranjosti hiše kakor glas mrtvaškega zvona.

"Kaj pa hočete, gospod?" je rekel glas zraven njega. "Ali mar ne veste, da je ta hiša zapuščena?"

"Svojo hčer hočem!" je tulil Claude. "Odpreti mi morajo..."

Preprosta ženska, ki ga je bila nagovorila, je prestrašena odšla svojo pot. Mojster Claude pa je razbijal kakor iz uma. Njegov obraz ni bil več človeški. Oči so mu buljile iz jam, žile na čelu so se napenjale kakor vrvi, na ustnicah mu je visela pena, členki rok in konci prstov so mu krvaveli...

Polagoma se je zbrala okoli njega velika gruča ljudi. Le malokateri je spoznal bivšega krvnika; imenovati se ga ni upal nihče, zakaj vsak se je bal jeze takega človeka...

"Blazen je," se je oglasil nekdo.

"Blazen, kakopak!" je potrdil drugi.

"Treba bo poklicati stražo", je menil tretji.

Paglavci so se mu smejali in so skakali okoli njega...

Prav tedaj se je preril skozi množico kavalir v črni obleki. S pobešeno glavo, kakor da ne vidi in ne sliši ničesar, je šel mimo nesrečneža ter stopil v gostilno pri "Dobri nadi". Ne on ni opazil Clauda, ne Claude njega...

Claude je še dolgo razbijal po brezčutnem železu Favstinih vrat. Naposled je odšel, hropeč kakor zver, ki jo skeli v drobovju nezaceljiva rana.

Vrnil se je domov. Po hiši je bilo vse narobe. Vsa vrata so bila odprta in soba, v kateri je prenočila Violetta, je razločno kazala sledove borbe. Stoli so bili prevrnjeni, zavesa na oknu odtrgana. Tudi o gospe Gilberti ni bilo duha ne sluha...

Claude je dolgo taval po opustošenem domu, postavljal stole na njihova mesta, božal in stiskal predmete, katerih se je utegnila dotakniti Violetta ter počenjal tisoč stvari, ne da bi se zavedal, kaj dela... Šele čez nekaj ur se je zdajci okrenil, vzravnal, prijel se za glavo in stekel v njeno sobo. Vsa strašna jasnost ga je prevzela na mah. Vrgel se je v tisti naslanjač, kjer je sedela še davi, zakril si obraz z rokami in jel premišljevati.

"Da," je zamrmral naposled z brezupnim nasmeškom, "nič drugega mi ne ostane... Umreti je zame edina pot... Oh, dobra misel! Kako da se je nisem spomnil že prej?..."

Malone veselo je vstal in hitel v oddaljeno sobo, ki je že dolgo ni nihče odklepal. Nestrpno je odprl okno in oknico. Svetla poldanska luč se je razlila po stenah ter obsijala celo orožarno zarjavelih sekir, kijev, lesenih batov in nož, ki so skrbno razvrščeni viseli vsak na svojem žeblju... Ta soba je bila Claudova shramba... shramba za orodje njegove strašne obrti!...

V kotu so ležali svežnji novih vrvi vseh debelosti. Claude se je sklonil k njim, izbral tisto, ki se mu je zdela najpripravnejša, ter odrezal kos, kakršnega je potreboval... Skrbno in vešče, kakor le more bivši krvnik, je napravil zanko in namazal vrv. Ko je drčala dovolj gladko, si je podstavil stolec, zabil v steno velik žrebelj, privezal vrv ter si položil zanko okoli vratu... Še enkrat je pogledal okoli sebe; globok vzdih se mu je izvil in njegove ustnice so tiho zamrmrale Violettino ime...

Nato je odbil stolec z nogo in je obvisel.

— — — — — — — — — — —

Samomorilec se je še zibal, ko je stopil nekdo v sobo ter zagledal obešenega mojstra Clauda. Izdrl je bodalo in mu je odrezal vrv nad glavo... Claude se je zrušil ob zidu... Prišlec se je sklonil, raztegnil zanko in jel drgniti krvnika, dokler ni čez nekaj minut odprl oči ter pogledal svojega rešitelja. Bil je kardinal, knez Farneški!...

Kri je udarila nesrečnežu v glavo. Pobral se je, besno pahnil kardinala od sebe, planil k steni in snel z žreblja težko sekiro. Farnese se ni ganil. Nepremično je stal ob zidu, tam kjer je malo prej visel Claude...

V takih usodnih trenutkih se podeseterijo vsi čuti, zlasti pa vid. Claude je mahoma opazil nekaj, česar ni videl na prvi mah. Zjutraj v cerkvi so bili kardinalovi lasje in brada še črni. Zdaj je bilo oboje belo kakor sneg... Knez Farneški se je v nekaj urah postaral za dvajset let...

Claude se ni zmenil za to izpremembo. Rohneč je zavihtel sekiro:

"Prav, svečenik, da si me prišel opomnit! Pozabil sem, da imam še nekaj opraviti, preden odidem s tega sveta..."

"Ubij me", je mirno odvrnil Farnese. "Samo daj mi prej, da te vprašam: ali naj dete ne bo maščevano?..."

Sekira je omahnila...

"Dete?" je zajecljal Claude in mahoma vztrepetal od glave do nog. "Maščevano?.. Kaj hočeš reči?"

"Ta ženska", je dejal Farnese z mrtvaškim glasom, "ona, ki se je okoristila s tvojo odsotnostjo, ona, ki me je zlorabila v to, da sem pripomogel k umoru otroka... ona, ki sem jo imenoval Svetost in ki si jo ti imenoval Vladarico: morilka moje hčere... ali naj ta ženska živi?..."

Claude je vrgel sekiro od sebe in je pograbil kardinala z vso silo za komolec.

(Nadalevanje)

Pismo iz Montevidea

Montevideo, dne 27. I. 1937.

Zadnjič sem izrazil svoje zadoščenje nad tem, da so mi razni prijatelji vsaj vremenske razmere tega mesta pravilno napovedali. Ne velja pa to moje priznanje v drugih stvareh. Tako so mi na primer pravili, da je tu razmeroma dovolj duhovnikov. To pa niti zdaleka ne drži. Samo en primer v dokaz:

Povedal sem, da živi v predmestju Cerro veliko naših Hrvatov. Cenijo jih na štiri do pet tisoč. Morda jih je manj, morda mnogo več. Ne vem. Župnija tega predmestja šteje štirideset tisoč duš. Koliko duhovnikov je za vse te tisoče? Dva kapucina! V splošnem bi pa moral z Milčinskim reči: kapucinov je še nekaj, duhovnikov skoro nič. Po mestnih ulicah črno suknje skoro ne srečaš, v predmestju jih sploh ne vidiš.

Zato moja črna suknja tu vzbuja veliko pozornost, kamor koli pridem. Dobro da je v tem oziru moja koža že davno podplat čez in čez.

Zadnjič enkrat gremo po cesti dva hrvaška gospoda in jaz. Pred neko hišo z znano običajno tablico "Se alquila" (se odda v najem) se ustavimo, ker iščem stanovanje. Z druge strani ceste zakriči drzno ženšče nam blizu stoječemu capinu: "Daj, reci kaj "al cura"!" Takoj se capin obrne do nas in vpraša hudomušno: "Ali je kdo umrl?"...

*

Naše ljudi iščem.

Po daljšem povpraševanju izvem, v kateri hiši ima slovensko društvo "Cankar" svoje prostore. Pred hišo stoji ženska z otrokom. Moj spremljevalec jo vpraša po španisko. Opazim, da ji ta jezik ni domač.

"Vprašajte jo po naše, saj vidite, da je Slovenka", pravim.

"Kako pa Vi veste, da sem Slovenka, ali ste tudi Vi Slovenec?", me prav lepo v naši goriški govorici vpraša. Ona da je z Banjšic. Kaj bi ne vedel, kje so Banjšice! Njen mož je začuden pristopil in povedal, da je iz Ilirske Bistrice. Kmalu sta se prepričala, da poznam naše kraje. Pa naslovov nista vedela.

Z naslovi je križ.

Gospod Janez mi jih je nekaj poslal. Blodim in blodim drugič spet po mestu. Kajpada so naslovi iz prejšnjega stoletja. Pa išči, če naletiš povsod na tuje oči namesto na prijazen slovenski obraz. Moj spremljevalec slednjič vpraša v neki vogalni trgovini, ali poznajo kakšno jugoslovansko družino. Takoj se zbere celo zborovanje in razpravljajo sem in tja, kdo bi mogel biti v bližini "džugoeslavo". Nazadnje stopi gospodar na vrata, da bi mi pokazal neko hišo, ko zagleda dečka, ki je bil namenjen v trgovino. "Este! este muchacho es un Yugoeslavo." Vprašam dečka. Samo prikima. Vprašam ga zopet: "Ali govoriš hrvatski?". Ko me začudeno pogleda, takoj popravim: "Pa ti si Slovenec, kaj ne?" — In fantek, v moje veselje, ves presenečen prikima. Razumel me je, govori pa ne našega jezika. Peljal me je domov in našel sem primorske rojake.

Nekoliko nerodno jim je bilo, ko sem tako nepričakovano stopil med nje. Vedeli so že zame. Kmalu se je razvezal jezik in se je odprlo že tisočkrat varano in razočarano srce. Še isti večer so me peljali v razne družine, kako štiri dvadre sem, tri kvadre tja, kaj več, kaj manj. Okrog krasne stavbe "Palacio legislativo" so se vgnezdili. Pritisk njihovih dobrih, od trdega dela žuljavih rok mi je pri slovesu več razodel nego njihove trpke besede.

"Slovenski list", ki mojih vrat še ni našel (Halo, halo! Kdo je kriv?), me je pri njih pozdravil.

Tisti večer sem sicer večerjo zamudil, tudi za vrnitev določeno samostansko uro sem prekoračil — pa kaj, ko sem bil vesel, da bi ves svet objel!

Vesel, čeprav je za mojim slovenskim dečkom kričal tovariš (Bog sam vedi kakšnega človešega plemena): "¡Milan! ¿Qué estás haciendo? ¿Eres loco?"

A Milan se ni ozrl, on je pravi slovensi fant in se ne zmeni za vsakega pobalina.

"Slovenskega lista" sem tudi jaz prav vesel, samo namesto podlistkov iz življenja bolestno izkvarjene jare gospode bi si želel za naše ljudi pristne domače, zdrave slovenske hrane. Primorci so me opozorili, da ni kotička gospoda Janeza in povpraševali, kako da je izostal. (Kotiček g. Janeza se je na pošti skril v tak otiček, da iz njega ni več našel poti v uredništvo. Podlistka je S. L. pododoval in ko se ta... zapuščina likvidira, bomo vpoštevali nasvet. — Prip. uredn.) Pozdrav!

David Doktorič

(Montevideo, José Ellauri 408)

IZKUŠENA BABICA

Filomena Beneš de Bilek

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. — Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo.

ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr.

U. T. 23 Bueno Orden 3389

Buenos Aires

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 $, lepo sliko v barvah.

Atelje MARKO RAD

Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje MARKO RADALJ

Facundo Quiroga 1275 in 1407

DOCK SUD

ZA KRATEK ČAS

V krčmi

Krčmar: "Čujte, vi ste mi vsak dan več dolžni. Od jutri vam nič več ne napišem.

Gost: "Tako? Toda bojim se, da si ne boste mogli vsega zapomniti."

Vzrok in posledica

Zdravnik: "Od česa ima vaša žena krvno podplutbo na hrbtu?"

Mož: "To vam lahko povem, gospod doktor. Odkar je bolna, ima ključ od vežnih vrat vedno pod seboj."

Potrt

Janez: "Slišal sem, da ti je ušla žena. Je res?"

Miha: "Je, je."

Janez: "Ubožec, kako si potrt. Zelo se mi smiliš."

Miha: "Kako bi ne bil potrt, ko se je pa zopet vrnila."

ANA CHRPOVA

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621

U. T. 38 Mayo 8182

Veliki zavod

"RAMOS MEJIA"

VENEREAS

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenja, izguba spomina in šibkost.

REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ŽELODEC: upadel, raširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane.

ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USEŠA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

Popolno ozdravljenje $ 30.—

Plačevanje po $ 5.— na teden.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECCIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Plaza Once Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

RESTAURANT "KRONA"

337 - Calle TUCUMAN - 337

BUENOS AIRES

Največji slovenski restaurant v centru. — Krasni prostori. — Zelo pripravno za svatbe ali bankete. Cene zmerne. — Prenočišča samo 70 cts. — Vsak večer svira prvovrstna godba.

Se priporočata lastnika:

TEMLIN & GOMBOC.

Krojačnica

MOZETIČ

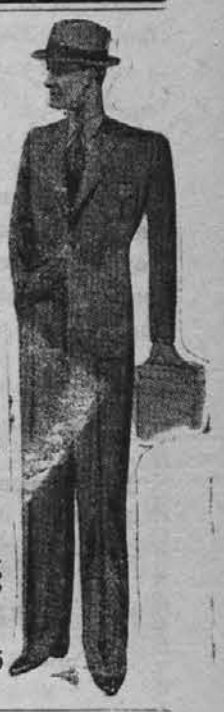

Nudi cenj. rojakom veliko izbero vsakovrstnega blaga za poletne obleke, kakor tudi perila in vseh drugih moških potrebščin.

SLAMNIKI

so na prodaj po cenah kakor jih ne dobite nikjer.

Prepričajte se!

Sebastjan Mozetič

BUENOS AIRES

5019 - OSORIO - 5025

(PATERNAL)

CARIČIN LJUBLJENEC

Zgodovinski roman

Nadaljevanje 19

20. POGLAVJE

Petrograjski rabin

Minuli so štirje meseci, odkar sta se Katarina in Potemkin našla, ali ljubezen, ki ni bila niti z zakonom niti po cerkvi potrjena, ni ponehala.

Zimski dvorec ni še preživel bolj srečne in radostne zime.

Zdelo se je, da je srečno in veselo razpoloženje prešlo na meščane. Še nikdar ni bil predpust tako lep, kakor letos. Petrograjski trgovci so bili s svojimi kupčijami zelo zadovoljni.

Ves Petrograd je blagoslavljal Katarino in Potemkina.

Gregor Orlov se je nahajal daleč na vzhodu. Čeprav so prihajale povoljne vesti, da je nekolikokrat potisnil Tatare nazaj, vendar še ni prišlo do odločilnega boja, tako da je bil konec še daleč.

Katarina ni želela, da se vojna kmalu konča. Orlov je že trikrat osebno pisal in prosil, da ga pozove v Petrograd. Javljal je, da je med vojaki zavladala kuga in da je tudi on v nevarnosti, da zboli. Izjavil je, da ne verjame, da bi mogel Tatare premagati, ker se oni izogibljejo odprtega odločilnega boja.

Že dvakrat je bila vsa vojska v grozni nevarnosti, ker so Tatari zahrbtno zažgali stepo in gozd okrog vojske. Razen tega jim je zmanjkalo živeža in municije. Ravno sedaj so se začela tudi kozaška plemena upirati.

Če bi bila Katarina prejela take vesti od svojega miljenca, ne bi prav nič oklevala, da ga pokliče takoj nazaj. A sedaj je prejela ta pisma samo z besedo, strahopetnež! in jih vrgla v košaro.

Zdelo se je, da se je Katarina odločila pustiti Orlova na vzhodu, da se ga na ta način reši.

Prišla je pomlad. Led na zamrzli Nevi se je topil. Sneg je izginil s streh petrograjskih hiš.

V židovski četrti je vladala svečana tišina sobote.

Skozi okna malih hiš se je videlo, kako gore sveče, prižgane v počastitev praznika.

V mali trhli kolibi, kjer je stanoval stari Aron Katz, sta goreli dve sveči, a stari Žid ni molil. Ni se nahajal v prazničnem razpoloženju. V rokah je držal majhen list, edini petrograjski časopis v tistem času.

Stari Žid, oče kneginje Daškove, je čital vedno eno in isto, a solze so mu tekle po licu in se izgubljale v sivi bradi.

Potem se naenkrat vzravna, zloži časopis in ga spravi v žep svojega kaftana, vzame kučmo in odide iz stanovanja, ki ga je prej pazljivo zaklenil.

Hodil je po ulicah in prišel do male kamenite hiše. Pogleda na razsvetljena okna in zamrmra:

"Še je živ slišal me bo. On mi lesena vrata. Na pragu se ustavi in

Vrata niso bila zaprta. Žid pride v prvo nadstropje in odpre stara pogleda v sobo.

V sobi se je nahajala stara črna miza in na njej par velikih starih knjig. Potem postelj, majhna mizica in svetoval. Ni ga pametnejšega človeka na svetu od njega".

ca z dvema svečama, ob zidu polica z najpotrebnejšo posodo, peč in stojalo z mnogimi knjigami: to je bila vsa oprava te male nizke sobe.

Za črno mizo je stal starec. Izgledal je kakaro mumija, ker je očividno že davno preživel ono mejo življenja, ki jo ljudje navadno dožive.

Ko je Aron Katz vstopil, se starec ni niti obrnil. Bil je zatopljen v proučevanje starih listin.

Ta se ni upal ga pozdraviti in tako motiti v njegovem poslu. Tedaj se starec obrne in pravi:

"Dober večer, Aron Katz! — Pridi bližje, ne vidim več dobro — ne vidim ti tako daleč obraza!"

"Dober večer rabin!", odgovori Katz ponižno. "Srečen sem, da ste še živi!"

Rabin dvigne svojo suho, koščeno roko in jo tresoč položi na Katzovo ramo.

"Isto so mi rekli, — reče on, — ko so pred sedemnajstimi leti prišli v to sobo in mi čestitali k stotemu rojstnemu dnevu. In ti sedaj prideš in mi praviš: Ali še živite? Ali morem umreti, predno dovršim svoje delo?"

"Živite, da služite Jozui, živite še petdeset, še sto let! Doživite starost, kakršne do sedaj še nihče ni doživel!"

Rabin se porogljivo nasmeje:

"Mislil sem, da ste pameten človek, Aron Katz, — reče starec. — Ali mislite, da še nisem truden? A povejte mi, kaj vas vodi k meni?"

"Prišel sem, da vas nekaj vprašam", reče Katz in izvleče časnik.

"Govorite!"

"Znana vam je nesreča, ki mi jo je prizadela moja hčerka. Ona je postala kristjanka!"

"Ali je postala slaba kristjanka?" — ga vpraša rabin.

"Kako slaba kristjanka? Pa če bi postala svetnica v svoji novi veri, jaz bi jo bil vseeno proklel! Zakaj vprašate, rabin, če je postala slaba kristjanka?"

"Zato, ker bi samo v tem slučaju bili opravičeni, da jo sovražite, Aron Katz!", odgovori stosedemnajstletni starec. "Bodi Žid, bodi kristjan, bodi pogan, — a bodi to popolnoma!"

"A kaj je s tvojo hčerko?", ga naposled vpraša.

"Pred nekaj tedni sem slučajno dobil ta časopis in tu našel novico, da je kneginja Daškova dobila otroka, hčerko."

"Čestitam vam, Aron, potem ste postali ded?"

"Ded?", zakliče nervozno Katz. "To dete je plod grešne ljubezni. Ali morda mislite, da je to zares dete kneza Daškova? — Haha, on je starec. — Moja hčerka ga vara. Poročnik Mirovič je njen ljubimec, in ta je in nihče drugi oče otroka!

No nisem radi tega prišel k vam. Vprašam vas, da-li ni moja dolžnost, da rešim to dete in da ga privedem k naši veri?"

"Ali vidite kako ste nepravični!" — reče stari rabin. — "Vi hočete iz tega malega stvora napraviti Židovreče starec odločno, — potem smeko. Ali niste slabši od vaše hčerke, ki se je pokristjanila. Pojdite, Aron Katz, poiščite drugega. Jaz vam v tej zadevi nočem pomagati!

"Ako želite obvarovati tega otroka pred materino razuzdanostjo, — te vse poizkusiti. Ako vzamete otroka materi, ga dajte vzgojiti poštenemu in dobremu človeku, nikakor pa ga ne smete obdržati pri sebi. Vi ste stari in razočarani, Aron! Mlademu bitju je treba solnca in čistoče.

A sedaj prijatelj, pojdite v miru!"

"Hvala vam, rabin! — reče Aron Katz. — Kaj naj storim za vas? Ali hočete jedil? Ali hočete denarja. Hočete sploh česa?"

"Zlata ne rabim! Jaz sem stoinsedemnajst let star. Zlato in svinec nimata za mene nikake vrednosti. Ako pa želite, da mi naredite uslugo, odstranite, ko pridete na ulico, to listje z mojega okna. Moje oči so že stare, ne vidim več dobro, pa rabijo svetlobe!"

"Ali je to vse, kar želite?". Začudi se oče kneginje Daškove.

"To je vse, zbogom."

Rabin utihne in odide k svojim knjigam.

Aron Katz tiho odide. Na ulici ni pozabil na starčevo naročilo. Odstranil je listje z okna.

Pobožno je gledal Katz na okna starca Josue, kateri je še bolj skromen od njega in kateri ima za vsako človeško hibo samo odpuščanje.

21. POGLAVJE

Dete greha

Naslednje jutro je sedel knez Daškov s svojo ženo v prekrasni obednici za bogato obloženo mizo pri večerji.

Kneginja Olga je bila sedaj, po porodu, še lepša kot prej.

Kneginja je nestrpno gledala na

„SLOVENSKI LIST“ -- antes: „NOVI LIST“ y „SLOVENSKI TEDNIK”

ORGANO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOVEGA LISTA"

Dirección: Gral. César Díaz 1657 Buenos Aires

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

Piše Zadr.:

GOSPODARSTVO

ODERUŠTVO ŠE CVETE

Starejšim ljudem je gotovo še v spominu, kako lepo je pred leti cvetelo v naši domovini oderuštvo. Marsikateri, ki je občutil posledice, se z bridkostjo spominja, kako je zapel boben pred hišo, v kateri je bil njegov oče gospodar. Bogve kaka potreba ga je prisilila, da si je izposodil nekaj denarja, katerega bi bil moral do določene ure vrniti. Ker pa tega ni storil, ga je vaški oderuh pognal brez usmiljenja iz hiše ali; zemljišča, katero mu je do tedaj bilo edini vir dohodkov. Skoro je ni kmečke hiše pri nas, ki bi ne bila izgubila na ta način kak kos zemljišča. Naši očetje in dedje so bili temu oderuštvu izpostavljeni, ker ni bilo zakona, ki bi jih ščitil. Pač je veljal za oderuhe zakon, da so lahko po mili volji delali kar so hoteli. (Žalibog se je v okupiranem Primorskem spet začel isti sistem).

Časi pa so se nekoliko spremenili. Okoli leta 1900 so se začeli kmetje in obrtniki zavedati, da so sami krivi, ako so izkoriščani. Začeli so se organizirati v zadruge in hranilnice in posojilnice in tako počasi dosegli, da so se mogli vaški oderuhi umakniti organizirani množici. Bolje stoječi kmetje in obrtniki so vlagali svoje prihranke v hranilnice, potrebnejši pa so se k istim zatekli po posojila, za katera so plačevali zmerne obresti. Upravljali so vse sami, kakor jim je pač najbolje prijalo. Med seboj so bili poznani in je med njimi vladalo največje zaupanje. Ravno tako se je začelo gibati tudi delavstvo v industrijskih krajih in ustanavljati svoje konsumne zadruge, tako da je danes naša domovina vprav prepletena z raznimi zadrugami, kar pomeni, da je naš narod kolikor toliko gospodarsko neodvisen in da svojo usodo sam vodi.

Kaj pa mi v izseljeništvu? Ali se nam godi kaj boljše kot našim očetom in dedom? Ali nismo tudi mi ravno tako, kot nekoč oni, molzna krava raznim oderuhom? Če prav premislimo, ni med njimi in nami nikake razlike. Trudimo se in delamo. Pritržemo si pri ustih, pritržemo pri obleki, pri raznih zabavah, da si končno z največjim trudom kupimo košček zemljišča na mesečne obroke. Z velikimi žrtvami si postavimo eno samo sobico, da nam ni treba plačevati najemnine; vsak dan mislimo, kako bi hišo dokončali. Pride nepričakovano bolezen v hišo, ali zgubimo delo. Mesečni obrok ni plačan, ker ni denarja. Tako lahko dva, pet ali šest mesecev. Boben nam zapoje pred hišo, v katero smo vložili ves naš trud, dolgoletno skrb in vse naše upanje. Za par neplačanih obrokov, mogoče sto ali dvesto pesov, izgubimo vrednost od tisoč ali še več pesov. Ostanemo na ulici praznih rok, žalostni in razočarani. Preklinjamo usodo in vse, ki nam niso **hoteli ali niso** mogli pomagati.

Ali bi se temu ne moglo odpomoči? Samo malo dobre volje! Saj pravimo, da nas je v Argentini samo Slovencev nad 20.000. In zakaj nimamo organizacij, kakor jih imajo naši bratje doma? Ravno tako kot so oni organizirani, bi bili lahko tudi mi. Z malimi deleži bi lahko nabrali svoto, katera bi marsikaterega rojaka rešila opisanih skrbi in nesreče. Z samimi sto ali dve sto pesi, bi se mu prihranila skrb in tako težko proborjena hišica. Hvaležen bi bil za vedno svojim rojakom, ki so mu na ta način pomagali, mi bi pa bili veseli in ponosni da smo mu rešili imetje. Primerno bi bilo, da bi o tem odgovorni faktorji kaj več razmišljali ter podprli in razširili zadrugo "Slovenski zadružni dom", za katero so se pred kratkim položili temlji v Buenos Airesu. Pa tudi ostalim izseljencem ne bo škodovalo, če se bodo v to kaj več poglobili in tako pripomogli k uresničenju davne želje nekaterih zadružnikov, ki se že delj časa trudijo, da bi naši koloniji pripravili bojše gospodarstvo in jo s tem rešili iz rok oderuhov, kateri udobno žive od naših žuljev.

EXPRESO "GORIZIA"

Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele. Zmerne cene in solidna postrežba

FRANC LOJK

Calle VILLAROEL 1476

Višina Dorrego 900

U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

SLOVENSKI STARŠI IZ VILLE DEVOTO!

Vabljeni ste na sestanek, ki se bo vršil v soboto, 13. t. m., ob 7. popoldne v prostorih G.P.D.S.ul. Simbrón 5148, da se pomenimo kako bomo organizirali šolo, od katere bodo tudi starši imeli veliko korist. Pridite prav gotovo vsi, ki imate otroke!

SLOVENSKI STARŠI IZ SAAVEDRE IN OKOLICE!

Sestanek slovenskih staršev iz Šaavedre in okolice se bo vršil, z enakim namenom, v nedeljo, 14. t. m., ob 6. popoldne pri Rojaku Kendi, Villa Martelli, ul. Perú 130. Nobena slovenska mati in noben slovenski oče naj ne izostane!

KNJIGE MOHORJEVE DRUŽBE za leto 1937.

Družbeniki celjske Mohorjeve družbe dobe letos kar šest knjig:

1. **Koledar za leto 1938**, ki bo prinesel več krajših povesti in bo poskrbel tudi za zabavo.

2. **Družinski molitvenik**, ki bo tako urejen, da bo nekak "hišni kaplan".

3. **Večernice: "Izgnani menihi"**, povest iz druge polovice 18. stoletja. Belih menihov četrta knjiga.

4. **Bajtarji**, izvirna sodobna socialna povest.

5. **Preko morij v domovino**, potopis slovenskega vojnega ujetnika in poznejšega prostovoljca.

6. **Življenje svetnikov**, dvanajsti snopič.

Letna udnina za leto 1937, za Argentino in Uruguay, **stane $ 4.—** skupaj z vezanim molitvenikom. Ako bi kdo ne želel vezanega molitvenika, plača samo $ 3.50.

Prosim vse stare družbenike, da ostanejo zvesti tudi v letu 1937 ter da takoj obnovijo svojo udnino. Stari kakor tudi novi družbeniki naj čimprej pošljejo ali osebno vplačajo svoje prispevke pri: Franc Lakner-ju, Warnes 2215|H. Buenos Aires (La Paternal), ali pa pri izseljenskih duhovnikh: g. J. Hladniku, Caseros 2780, in J. Kastelicu, Condarco 545.

Družbeniki iz notranjosti in Uruguaja, naj priložijo še $ 0.50 za poštnino.

Dvignimo število mohorjanov! Naj nas vodi še vedno geslo, ki ga je zapisal že dr. Sket: "Mohorjevih udov število je verskega in slovenskega duha merilo. Pomnimo si to in delajmo tako!"

Franc Lakner

Dr. Enrique Daniel Dauga

Zobozdravnik

Sprejema vsak dan izven četrtkov od 14 do 19 ure

PALPA 2584 — U. T. 73-1900

Buenos Aires

Prekomorska pošta

Iz Evrope

6. Higl. Patriot
8. Florida, Gral. Osorio
9. Alcantara, Oceania in N. Prince
10. La Rosarina

Proti Evropi

5. Ant. Delfino
8. Groix, Baronesa
9. Pssa. Maria
10. And. Star

Slovenski restavrant

Edino slovensko zbirališče na Avellanedi — Lepi prostori — Postrežba točna — Cene zmerne

Vsako nedeljo ples

Se priporoča lastnik

KAROL TERPLAN

Chacabuco 501 — Avellaneda

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznanega specialista za navedene bolezni

Dra. A. IZAGUIRRE-a.

Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki za razne bolezni

Ženske se sprejemajo v posebnih prostorih s posebnim vhodom in postrežene po gospej Dr. Matildi Krasting, katera se je diplomirala v Rusiji, v Parizu in Buenos Airesu. — Imamo zdravnike specialiste za vse vrste bolezni. — Žarki X, laboratorij, Električno zdravljenje.

Za bolnike iz notranjosti imamo rezervirane sobe (kakor za ženske, tako tudi za moške) s posteljami. Cena od 1 $ dalje dnevno.

Dajemo nasvete pismenim potom, za mali honorar.

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni $ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21.

V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

---

malo uro, ki se je nahajala na kaminu.

Ura je odbila deset.

Knez Daškov jezno pogleda na uro, vstane in reče:

"Ura je že deset! Moram hiteti, da dospem pravočasno v carski svet. Obožujem našo carico, ali včasih je muhasta in se ne more vzdržati. Kako lepo bi bilo danes s teboj preživeti večer! Ali med deseto in enajsto uro moram biti v zimskem dvoru!"

"Tedaj morate iti!" zakliče mlada žena na videz ravnodušno. "Verjamem, da dela carici vojna s Tatari mnogo skrbi.

"Da, ti Tatari!" reče Daškov. "Niti Orlov, ki je vojskovodja, jih ne more premagati. Srečen sem, da carica ni mene poslala tja. Ako me bo poslušala, bo pozvala Orlova v Petrograd, a ono zemljo bo prepustila Tatarom."

Olga ne odgovori. Kako slep je stari Daškov, da ni videl, da Katarina noče, da bi prišel Orlov nazaj v Petrograd!

"Danes vas ne bom več videla?", vpraša Olga Daškova in mu ponudi roko. Daškov jo prime in jo pritisne k svojim ustnam.

"To ve samo carica in Bog, mogoče bo seja trajala do jutra. Sedaj Olga, pojdimo k našemu otroku. Moram poljubiti svojo malo Katarino."

"Prosim vas, knez," reče Olga hitro, "otrok ni celo noč spal, a sedaj sladko spi. Kaj ne, knez, vi ne boste predramili svojega otroka iz spanja!"

"Naravno, da tega ne bom storil. Če pa svojega otroka ne smem poljubiti, na ti, žena poljub in ga predaj mali Katarini.

On objame s svojimi suhimi rokami lepo ženo. In da ni bil tako zaslepljen, bi opazil, da se ji gabi.

"Lahko noč, dragi!", reče Olga hitro. "Postrezite naši carici kakor najbolje veste. Verujte mi, ponosna sem na vas. Kaj ne, Daškov, ne boste se utrudili, niti če bo seja trajala do jutra?"

"Ako je tebi drago, lahko vzdržim tri dni in tri noči na seji! Lahko noč!"

Knez odide. Olga gre k oknu in še vidi, kako je stopil knez v kočijo.

"Ugasnite luči! Vsi naj gredo počivat. Knez se ne bo vrnil do jutra. Jaz grem spat."

"Minule noči", nadaljuje Olga, "nisem mogla zaspati, ker je straža pred vrati neprestano hodila in udarjala s čevlji po kamenju. Hočem, da danes ne bo nobene straže pred hišo.

"Takoj bom naznanil vašo željo straži, Visokost", odgovori sluga.

Olga pokima z glavo, a sluga odide.

Kneginja gre v svojo spalnico, ki se je nahajala v prvem nadstropju. Spalnica je imela velik balkon na vrt. Balkon je bil podprt z močnimi stebri.

Ko je Olga stopila v spalnico, se mlada žena, ki je sedela zraven zibelke, predrami iz spanja.

"Vi ste spali?", vpraša strogo Olga.

"Oprostite, Visokost!", je jecljala služabnica. Sinoči nisem niti za trenutek zatisnila očesa. Nisem mogla več vzdržati."

"Ni se treba opreščati!", ji odgovori Olga. "Vem, da ste mi udani. Drugi dekliči ne zaupam otroka, zato idite in zaspite nekaj ur, a ta čas bom ostala jaz pri otroku."

"Kako, Visokost, vi sami boste varovali otroka?", zakliče dojilja. "O, to je preveč. Vi ste angelj, Visokost!"

Dojilja ji poljubi roko in se odalji.

"A sedaj znak!", zašepeta Olga. "Vse je v najlepšem redu. Vsako iznenadenje je izključeno. Oh, naposled, naposled ga bom zopet videla, mojega dragega, očeta mojega otroka!"

Vzame svečo, ki je gorela na mali mizi in jo odnese na balkon.

"Čez pet minut bo tukaj", je šepetala mlada žena. Potem gre k zibelki, poklekne pred njo in se z izredno ljubeznijo zagleda v otroka.

Olga se zdrzne. Nekdo je vrgel na steklena vrata pesek. Kmalu za tem se zasliši žvižg.

"On je!" zakliče Olga.

Olga odide na balkon. Noč je bila temna, niti ene zvezde ni bilo na nebu. Pod staro lipo je stal Mirovič.

"Ali si sama, ljubljena?" vpraša on tiho.

"Sem. Hiti. Tukaj je lestev!"

"Ne boj se draga", odgovori Mirovič. "Prepričal sem se da ni nikogar v bližini.

Olga izvleče iz neke vaze na mizi tanko lestev iz vrvi. Pritrdi jo na ograji balkona. Čez malo časa je stal Mirovič pri njej.

"Naposled te zopet imam!" je šepetala mlada žena in ga objela. "Daj da ti pokažem našega otroka."

Ona ga prime za roko in ga pelje v spalnico.

Lepi častnik objame Olgo. Pritisnil ji je na ustne dolg poljub. A potem se nagne, da vidi otroka.

"Lep je", reče on, "podoben ti je. A knez? Ali ničesar ne sluti?"

"A kako bo ime otroku?"

"Katarina!" odgovori kneginja. "Dala sem ji ime svoje najboljše prijateljice, ki bo tudi otrokova botra.

Mirovič se obrne. Ni hotel, da bi videla Olga sovražnega izraza v njegovih očeh.

"Poljubi svojega otroka, dragi!" Ah, kdaj bo prišel dan, ko bova čisto svoja?"

"Čakati morava, Olga," odgovori mladi častnik. "Knez je že star..."

Vsedla sta se na postelj. Vročekrvna Olga strastno objame Miroviča.

Naenkrat se začujejo v sosednji sobi krepki koraki. Globoki moški glas pokliče:

"Olga, Olga, odpri mi, jaz sem, knez Daškov!"

"Moj mož!" zašepeta Olga. "Sedaj sva izgubljena!"

"Odpri, golobica!", zasliši se glas zunaj. "Imam samo nekaj važnega, da ti sporočim."

Mirovič hoče na balkon, ali Olga ga ne pusti.

"Vlezi se v postelj in pokrij se!" reče ona, ker se je bala, da je knez postavil morda zopet stražo pred hišo.

Mirovič se vleže oblečen in s čevlji v postelj. Olga pa zagrne zavese okoli nje.

Stari knez je nestrpljivo tolkel po vratih. Kdo zna, morda kaj sumiči? Morda je kaj slišal, ko je tako naglo prišel iz zimske palače, da se prepriča o zvestobi svoje soproge. Olga je trepetala, ko mu je odpirala.

"Vi ste to, knez?" povpraša ga zvita žena, kakor da se je ravnokar prebudila. "Oh, oprostite mi, da ste morali čakati. Bedela sem dolgo nad zibeljko našega otroka, pa sem čvrsto zaspala. Vstopite!"

Knez vstopi, v roki je nosil malo škatljico iz ebenovine.

22. POGLAVJE.

Ključi Schluesselberga

Knez Daškov ostane malo časa na pragu ter se ogleda po sobi. Ko je videl, da je njegova žena sama in da otrok v zibelki spi, se umiri.

"Ti mi moraš oprostiti", reče on. "Prebudil sem te iz tvojega prvega spanja. Prosim te, da sprejmeš to škatljico dokler se jaz ne vrnem zjutraj iz posvetovanja."

Olga vzame škatljico iz rok svojega moža.

"Kaj je v njej?" vpraša ona začudeno. Morda so v njej zelo dragoceni dragulji ali biseri in ste to škatljico še le sedaj prejeli v zimski palači?

"To škatljico mi je ravno sedaj izročila carica — odgovori Daškov slovesno, — izjavim ti pa, da bi raje izgubil svoje življenje, kakor pa to škatljico. Predam ti jo, da jo varuješ to noč. Vidim pa, da ti moram razložiti natančneje. Voz me zunaj čaka in moram se zopet vrniti v zimsko palačo.

Truden sem. Pridi, srce, odgrni zavese tvoje postelje in daj, da sedova."

(Nadaljevanje)